

KORĖJOJE JAV KARIAI PRIVERSTI TRAUKTIS

ARGENTINA JAU ĮSILEIDO 26,464 TREMTINIUS

Pietų Ameriką pasiekę išvietintieji
lengvai susiranda darbo ir duonos

„Naujienų“ korespondento pranešimas iš Argentinos
BUENOS AIRES, Argentina, saus. 2 d. — Nuo 1947 iki 1950 metų pabaigos Argentina įsileido 26,464 išvietintus europiečius. Ji įsileido daugiau, negu kuri nors kita Pietų Amerikos šalis.

Nuo IRO veikimo pradžios iki 1950 metų pabaigos visa Pietų Amerika įsileido 80,000 Europos tremtinių. Buvo tikėtasi, kad įsileis daug daugiau, nes atvykusieji lengvai susiranda darbą ir netampa niekam jokia našta.

Po Argentinos, seka Brazilija, kuri įsileido 24,000 tremtinių iš Europos. Venezuela priėmė 15,082, Čilėje apsigyveno 4,607. Paskui seka: Paragvajus 2,248, Peru 2,153, Urugvajus 961, Kolumbia 707, Meksika 355, Dominikonų Respublika 343, Kuba 329 ir Guatemala 185.

ARGENTINON ATVYKO 4,000 PABALTIEČIŲ

Argentinson atvykusių Europos tremtinių tarpe yra 4,000 pabaltiečių, maždaug po lygų skaičių lietuvių, latvių ir estų. Didžiuma pabaltiečių yra žemdirbiai, mechanikai ir amatininkai.

Apie 10% sudaro aukštą mokslo baigusieji tremtiniai ir laisvų profesijų žmonės. Pabaltiečių vardu atvykusiųjų tarpe yra bent 15% senų Rusijos emigrantų, lenkų ir vokiečių, įrodžiusių savo gimimą Pabaltijo šalyse arba turėjusių kurios nors Pabaltijos šalies pilietybę.

NORI APGYVENDINTI DAR 200,000 TREMTINIŲ

1951 metų rugsėjo mėnesį I. R. O. likviduos savo veikimą Europoje. Iki to laiko nori išgabenti iš Europos dar ten pasilikusius 200,000 pabėgėlių.

I. R. O. daugiausia viltis turi juos išvežti į Pietų Ameriką ir stengiasi gauti leidimus, o keliones apmoka pati I. A. O.

Yra vilties, kad ir iš likusiųjų 200,000 daugiausia įsileisianti Argentina, pagal individualius giminių kvietimus arba pagal darbo sutartis.

LATVIŲ LAIVAS ATVEŽĖ 82 TREMTINIUS

Kalėdas ir Naujus Metus Buenos Aires pietiniame uoste, prie Pedro Mendoza ir Suarez gatvių, švenčia 82 karo pabėgėliai, mažyčių „Elfdalen“ laivėliu išplaukę iš Švedijos uosto Lindham 2 d. rugsėjo, 1950 m., ir pasiekę Buenos Aires gruodžio 22 d.

Jie buvo sustoję tik Las Palmas ir Pernambuco. Atvykusiųjų tarpe yra 26 moterys, 18 vaikų ir 38 vyrai: mechanikai, šaltkalviai, inžinieriai, elektrikai.

KAP. BERZINS ATVEŽĖ 2 TREMTINIŲ TRANSPORTUS

Savo laivelyje tremtiniai iškėlė Argentinos prezidento ir prezidentienės paveikslus, apsupus gėlių vainikais. Tremtinių viltis — Argentina, kur yra darbo laisvė ir duona visiems dirbantiems.

Minėtas laivo kapitonas jau anksčiau atvežė iš švedijos 66 asmenų tremtinių transportą. Dabar daromi žygiai, kad pasilikusių Argentinoje ir legali-

zuotųsi naujo transporto keilivai. Lietuviškai kalbančių šiame transporte yra 4 asmenys.
Nadas Giedraitis.

Austrai klausėsi Rennerio kalbos

VIENA, Austrija. — Austrijos prezidentas Karl Renner mirė sekmadienį, bet krašto gyventojai Naujųjų Metų dieną girdėjo jo kalbą. Prezidentas prieš mirtį pasakė kalbą, kuri buvo įrašyta į plokštelę. Vakarij buvo paskelbta per radiją.

Renner reikalavo, kad keturių valstybės greičiau baigtų Austrijos okupaciją ir atšauktų visas karo jėgas.

Jis prašė galingas valstybes greičiau paruošti taikos sutartį ir leisti austrams tvarkyti savo reikalus. Renneris bus laidojamas penktadienį.

Douglas pataria mokėti bonais

WASHINGTON, D. C. — Sen. Paul Douglas pataria viršaiškiai mokėti valstybės bonais. Jam atrodo, kad šitokiu būdu galima žymiai sustabdyti infliaciją.

Tuo tarpu tatai mažai teatsilieptų ir ūkio reikalus, bet vėliau, kada infliacija bus ryškiau juntama, toks mokėjimo būdas gali būti labai naudingas.

Sen. Sparkmanui Illinois senatorius mintis atrodo reali ir verta taikyti praktikoje.

JAV reikalingi stiprūs sąjungininkai

ALBANY, N. Y. — JAV reikalingi stiprūs sąjungininkai ir aviacijos bazės visame pasaulyje, iš kurių galėtų siųsti atomo bombas. — Naujų Metų proga pareiškė New Yorko gubernatoriaus Thomas E. Dewey.

Republikonų partijos vadovas vakar buvo prisiskandintas dar vienam valstybės gubernatoriaus terminui.

Jei JAV neturės stiprių sąjungininkų, tai jos netrukus bus visiškai izoliuotos.

—Antradienį atstovų rūmai ir senatas baigė šią sesiją. Kitą posėdžiui susirinks naujas kongresas.

—Pasakojama, kad Josifas Stalinas susituokęs su sovietų lakūne Raskova. Paskutiniu metu ji dažnai būdavusi Kremliuje ir Stalino namuose.

Civiliai gyventojai bėga iš Seulo, pietų Korėjos sostinės. Spėjama, kad iš 1,250,000 to miesto gyventojų apie 60 nuosimėjų jau apėjo sostinę.

TARSIS DEL KETURIŲ UŽSIENIO MINISTERIŲ KONFERENCIJOS

Valstybės departamentas mano, kad rusai
konferenciją naudos tikrai propagandai

LONDONAS, saus. 2 d. — Sovietų Sąjunga sutiko pradėti paruošiamuosius pasitarimus keturių didžiųjų valstybių užsienio ministerių konferencijai. Šią naktį Maskvos radijas paskelbė Kremliaus valdovų atsakymą demokratinėms valstybėms dėl galimo pasitarimo pasaulio taikos reikalais.

Gruodžio 22 d. JAV, Didž. Britanija ir Prancūzija sutiko tartis su rusais, jei jie sutiks liesti viso pasaulio taikos reikalus. Maskva siūlė tartis tik tada, kai vokiečių taikos.

Yra pagrindo manyti, kad keturių valstybių atstovai Jungtinėse Tautose pradės pasitarimus apie ministerių konferenciją. Jei jiems pavyks aptarti ir susitarti dėl visos eilės svarbių klausimų, tai tada konferencija įvyks, bet jei nepavyks susitarti, tai konferencijos nebus.

Diplomatai studijuoja rusų notą

WASHINGTON, D. C. — Valstybės departamentas spaudos atstovas McDermott pareiškė, kad Sovietų Sąjunga atsakė į demokratių valstybių pasiūlymą aptarti pasaulio taikos reikalus.

Notą sovietų vyriausybė įteikė ambasadoriams gruodžio 30 dieną. Ji buvo išversta ir persiųsta į valstybės departamentą tikrai švenčių metu.

Nota tuojau buvo nuvežta valstybės sekretoriui Dean Acheson. Atsakomąjį pareiškimą studijuoja sovietų notos turinį.

KREMLIUS PASIRUOŠĘS TESTI PROPAGANDĄ

—Kremliaus valdovai yra pasiruošę planuojamą užsienio ministerių konferenciją naudoti savo propagandai, — spaudos atstovams pareiškė McDermott.

Sovietų nota gana ilga, bet nesimato, kad Kremliaus valdovai būtų pasiruošę tartis ir susitarti dėl pasaulio taikos. Rusai stato 10 reikalavimų, kurie aiškiai rodo sovietų tikslus.

Sovietų valdžia kalba apie Vokietijos demilitarizaciją, bet nieko neužsimena apie Rytų Vokietijoje organizuojamus dalinius. Sovietų nota bus paskelbta, kai patys rusai josios turinį duos spaudai.

Sumner Welles kaltina Rooseveltą

WASHINGTON, D. C. — Sumner Welles, buvęs valstybės sekretoriaus pavaduotojas, sako, kad Franklin D. Rooseveltas yra kaltas dėl dabartinės pasaulio krizės.

Su Stalinu jis turėjo susitarti tuojau po 1943 metų, kada sovietų karo jėgos bėgo. Sovietų armijai laimėjus Stalingrado mūšį, joks susitarimas su Kremliaus valdovais jau nebuvo galimas. Jau 1942 m. patarėjai nurodė, kad reikia su rusais susitarti dėl teritorijų, bet Rooseveltas nekreipė dėmesio į šiuos patarimus.

Stalinas visą laiką nenorėjo duoti Kinijos atstovui balso galinčiųjų pasitarimuose.

Švenčių metu užsimušė 281 žmonės

NEW YORK, N. Y. — Naujų Metų švenčių metu vien tik tai trafiko nelaimėse gyvybės neteko 281 žmogus.

Eismo reikalų tvarkytojai džiaugiasi, nes jiems atrodė, kad užsimuš bent 330. Kalėdų metu automobilių nelaimėse užsimušė 545 žmonės.

Gaisruose, nuo girtavimo ir kitų priežasčių per Naujus Metus gyvybės neteko dar 114 asmenų. Iš viso šio savaitgalio metu užsimušė 395 žmonės.

23 bilijonai krašto apsaugai

WASHINGTON, D. C. — Antradienį senatas nutarė skirti krašto apsaugos reikalams 20 bilijonų dolerių. Bilius tuojau persiųstas į Baltuosius Rūmus, kad prezidentas jį pasirašytų. Atstovų rūmai anksčiau nutarė skirti vyriausybės prašomą sumą.

Senatas taip pat nutarė skirti 3 bilijonus dolerių civilių apsaugai. Kongresas nori, kad krašto gyventojai turėtų kur pasislėpti nuo atomo bombų.

Atstovai nutarė leisti prezidentui pertvarkyti kai kurias valstybės įstaigas. Projektas persiųstas į senatą.

—Komunistinė vengrų valdžia įvedė cukraus ir miltų racionavimą.

Vėliausios žinios

—Komunistinė Kinijos valdžia vakar paskelbė įsakymą, draudžiantį bet kokias slaplas draugijas. Policija tuojau užpuolė vienos tokios draugijos centrą ir suėmė apie šimtą josios narių. Oficialiai skelbiama, kad minėtos draugijos nariai vedė kovą prieš komunistus. Paskutiniu metu slaplų draugijų veikla smarkiai kenkia komunistinei valdžiai.

—Rytų Korėjoje vakar puolė trys komunistų divizijos. Vietomis Amerikos karo jėgos turėjo pasitraukti, bet traukiamasi tvarkingai.

—Jungtinių Tautų karo vadovybė sako, kad daliniai traukiasi tvarkingai. Įsakyma pasitraukti iš tų pozicijų, kurias priešas gali apsupti. Žiūrima, kad komunistų daliniai neišveržtų į užfrontę.

—Vakar Washingtonė palaidotas gen. Walker. Į kapus karo vadą lydėjo generolai Dwight D. Eisenhower, George C. Marshall ir visa eilė kitų.

—Prezidentas Trumanas vakar pasirašė įstatymą, kuris pakelia gen. Walkerį pilno generolo laipsnį.

—Prancūzų žinių agentūra paskelbė, kad netrukus premjeras Rene Pleven skris į Washingtoną. Jis nori aptarti prancūzų finansų reikalus. Jam taip pat norisi pasitarti apie galimą keturių valstybių užsienio ministerių konferenciją.

—Valstybės departamentas pareiškė, kad jis nieko nežino apie Pleven kelionę į Washingtoną. Atsakomąjį JAV pareiškė, kad jis 4 minutes konferencijos galėtų kas išeiti, rusai taikos nenori, tuo tarpu prancūzai deda nepaprastai dideles viltis į minėtą konferenciją.

—Sovietų valdžios atsakymas rodo, kad ji yra pasiruošusi tartis tikrai apie Vakarų Vokietijos apginklavimą, bet nesitars kitais taikos reikalais.

—Seul mieste buvo 1,200,000 gyventojų. Vakare vakare Korėjos sostinėje teliko tikta 200,000.

—William Remingtono advokatai bando uždrausti Elizabeth Bentley liudyti. Jie sako, kad ji neturinti teisės liudyti. Tuo tarpu prokuroras sako, kad jos liudijimas yra pats svarbiausias.

—Vakar vakare demokratų išrinkto sen. MacFarlan savo liuderio. Sen. O'Mahoney pralaimėjo.

—„Chrysler“ korporacija pranešė, kad automobilijų gamyba sumažės 25%. Darbininkai eis ginklų gaminti.

KOMUNISTŲ ARMIJOS ARTEJA PRIE PIETŲ KORĖJOS SOSTINĖS

Jungtinių Tautų kanuolės apšaudė Uijongbu
miestą, bus sudaryta kita apsaugos linija

TOKIJO, Japonija, saus. 2 d. — Jungtinių Tautų karo jėgos priverstos trauktis visame Vakarų Korėjos fronte. Priešas sudavė gana stiprius smūgius trims Jungtinių Tautų divizijoms, jos traukiasi į pietus. Apšaudijama, kad kinų karo vadovybė kovon metė 262,000 karių.

Pirmadienį priešas pralaužė fronto linijas ir užėmė naujas pozicijas. Šiandien priešakiniai daliniai yra tikrai 11 mylių atstume nuo Seulo. Smarkiausi susirėmimai eina pagal Imjin upės pakraščius. Čia kinai sustabdyti, bet jiems pavyko prasižvelgti Uijongbu srityje.

Vakar Jungtinių Tautų kanuolės gynė Uijongbu, o šandien tos pačios kanuolės jau apšaudė tą patį miestą. Uijongbu yra gana svarbus susisiekimo centras. Komunistams jį pasielius, kiti daliniai taip pat turės trauktis į pietus.

Imjin upės pakraščiuose kinų kariuomenė neteko didoko skaičiaus karių. Amerikos karo jėgos traukiasi, bet jos verčia priešą brangiai mokėti už kiekvieną imamą žingsnį. Kinai bando pulti strategines pozicijas. Kinai jas paima, bet prie jų išguldė šimtus geriausių savo karių.

MARŠ. G. ŽUKOVAS VADOVAUJA KORĖJOS KOMUNISTŲ JĖGOMS

Jungtinės Tautos rengiasi imtis griežtų
priemonių prieš komunistų valdomą Kiniją

TOKIJO, Japonija, saus. 2 d. — Amerikos korespondentai patyrė, kad Mandžiūrijoje, JAV atstovai, pasitarę su britais ir prancūzais, paruošė rezoliuciją, kuri liepia tarptautinei organizacijai imtis sankcijų prieš komunistinę Kiniją.

SKELBS BLOKADĄ, NU- TRAUKS SANTYKIUS

Paruošta rezoliucija pataria tarptautinėms organizacijoms nariams skelbti komunistų valdomai Kinijai blokadą.

Kitas nuostatas liepia visiems Jungtinių Tautų nariams nutraukti diplomatinis santykius su paliaubų nenorinčia daryti Kinija.

Yra visa eilė kitų nuostatų, smarkiai liečiančių ūkio reikalus. Ši rezoliucija bus svarstoma pirmame tarptautinės organizacijos pilnates pasėdyje.

SOVIETŲ KARININKAI KINŲ DALINIUOSE

Marš. Žukov dingio iš pokarinio sovietų Rusijos gyvenimo. 1946 m. jis buvo atstatytas iš sovietų karo vado pareigų, o vėliau apie jį nieko nesigirdėjo.

Žvalgyba patyrė, kad marš. Žukovo pavaduotoju yra kinų kariuomenės gen. Lin Piao, kuris vadovauja Kinijos 4-tai armijai.

Pranešimai iš Seulo sako, kad kinų kariuomenės daliniuose, žyguojančiuose į Pietų Korėją, yra didokas skaičius sovietų karininkų.

Sankeijos prieš Pei- pingo valdžią

LAKE SUCCESS, N. Y. — Atsisakius komunistinei Kinijos valdžiai sustabdyti karo veiksmus Korėjoje, Jungtinės tautos imsis griežtesnių priemonių prieš įsiveržėlius. Pradžioje dėtos viltys į ar-

Amerikos lakūnai labai vakučiai naikina priešų dalinius. Paskutinėmis dienomis jiems suduoti labai skaudūs smūgiai. Lakūnai suranda vietas, kur slapstomi priešų tankai, karo medžiagos sandėliai ir išties baltalijonai. Tos vietas naikina mos be jokio pasigailejimo. Liudininkai sako, kad buvo pasibaisėtinai žiūrėti į žuvusių kinų karių lavonų krūvas.

Seoul miestas jau beveik evakuotas. Jame buvo 1,200,000 gyventojų. Daugumas jau išvyko į pietus, kur tikisi išvengti karo baisumų ir komunistų vergijos.

Jungtinių Tautų karo vadovybė yra pasiryžusi naikinti kiekvieną strateginę poziciją, kurią komunistai galėtų panaudoti karo tikslams. Šiom dienomis lakūnams pavyko bombarduoti 74 komunistų laikomus miestelius ir kaimus. Į padanges iškelta 541 vieta, kur priešas laikė karius ir karo pabūklus. Išgriauti 3 dideli tiltai, sunaikinti 3 tankai ir daug kitos medžiagos.

Amerikos, Korėjos, britų ir kitų valstybių jėgos traukiasi į naujas pozicijas. Karo vadovybė mano, kad priešą pavyks sustabdyti.

IŠ MARIJOS ZOLPIENĖS ATSIMINIMŲ

MARIJA ZOLPIENĖ

Nekartą iš šalies teko matyti bėgiojant visuomenės, draugijų reikalais vieną amerikietę lietuvę. Čia jina rengia vakarą, kurio pėlnas skiriamas nepasiturintiems studentams mokslui eiti, čia šaukia vieną ir kitą susirinkimą draugijų, kurių ji yra pirmininkė ar sekretorė, čia vėl apie tuos ir kitus dalykus rašo po kelis kartus į laikraščius, čia pagaliau kitus ragina į lietuviškąjį šalpos darbą. Susidomėjau šia energinga moteriške, kuriai nenuilstamos energijos ir ryžto šiomis mūsų sąlygomis pavydėtų nevenias visuomenės veikėjas vyriškis. Pasirodė, kad tai esama čia gimusios lietuvaite Marijos Zolpienės. Nutariau pagaliau su ja išsikalbėti. Čia ir pateikiu bent kai kuriuos jos veiklos bruožus skaitytojams, nes ta veikla yra būdinga ne vienam lietuviškosios kolonijos veikėjui, iš kurio ši veikla reikalauja ne tik daug energijos, bet ir pasiaukojimo lietuviškajam visuomenės labui.

Mokyklos suole

Marija Galinskaitė-Zolpienė gimusi (1898) Amerikoje, ir tik trumpam laikui su mamyte 1902 - 1903 lankiusi Lietuvoje, tėviškoje Kėdarnoje.

Anksti tėvui mirus, mamytė leido ją į Sv. Jurgio parapijos mokyklą (1904 m.), kur lietuviškai mokė Lietuvos istorijos, katekizmo ir lietuvių kalbos. Ji ir dabar tebeilaukia P. Branduko "Naują chrestomatiją dėl Lietuvos Mokslinių Amerikoje (1 d., 1904 m.), iš kurios ir buvo skaitoma per lietuvių kalbos pamokas. Sesers tada buvusios patriotės (kilusios iš Lietuvos), ne tokios, kaip dažnai yra dabar. Sesuo Jakunda skaitydama Lietuvos istorijos straipsnius (apie Vytautą) net apsišverkdavusi. Ji mokinių net iš klasės laukan neišleisdavusi, jei jie nemokėdavo lietuviškai pasispausti. Lietuviškai paprastai buvo mokoma 3 kartus per savaitę. Šiaip kiti dalykai angliskai, lietuviškai, be skaitymo, dar mokė rašyti — dailia rašyti, teko rašyti ir per rašėjimus, diktantus. Savarankiškų rašinių nebuvę rašoma.

Mokiniam, einantiems iš mokyklos, A. Olševskis dalydavo savo laikraštį "Lietuvą". Bet su juo tekdavo mokiniams slėptis — nuo seselių, nes tai ne katalikiškas laikraštis. Bet mokiniai jau nesibijodami galėję skaityti Tananevičiaus leidžiamą "Kataliką". "Lietuvą" mokiniai turėdavo į užantį kišti. Abu laikraščiai jiems būvę dalijami nemokamai.

Per 4 savaites Marija toje parapijos mokykloje net raidžių pažinti neįmokėsi. Motina susirūpinusi, vakarais pati dukterį ėmusi mokyti.

9 metų būdama, Marija jau skaitė kitiems iš Lietuvos atsiunčiamus laiškus, neretai rasiškoms raidėms rašytus.

Pabaigusi Š. Jurgio parapijos mokyklą, kuri bent iki 1910 - 11 m. neturėjo valdžios nustatytos programos, Marija vėliau kurį laiką lankė valdinę mokyklą, o paskui išėjo duonos pelnytis.

Organizacijų veikėja

Netrukus Marija stojo ir į visuomeninį darbą. 1913 m. įsirašė į "Birutės" chorą, tačiau po 6 mėnesių perėjo į Laisvos Jaunuomenės chorą. Bene 1913 - 14 m. prisidėjusi prie Lietuvių Socialistų Sąjungos 4 kp., kur pradėjo vaidinti (Marija Magdalietė, Živilė ir kt.) į vaidinimus atsilankydavę pilnos salės žmonių, dar daugiau negu dabar. Mat, buvo pasiilgta lietuviškumo. Marijai teko ne tik vaidinti, bet ir sakyti monologus.

Atsimindama tų laikų visuomeninį gyvenimą, Zolpienė pažymi, jog tada vyravusios dvi srovės, labai griežtai tarp savęs kovojusios: socialistų ir katalikų. Pirmoji grupė daugiau pasireikšdavo K. Gugis, V. Mišeika (kuris Chicagoje turėjęs "Aušros" knygyną), K. Augustinavičius, K. Baronas ir kt.; antroji: Poška, K. Pakštas (dabartinis profesorius), Račkus, Rakauskas, Dr. Rutkauskas. Draugijų gyvenimas tuo metu gyvai reikšėsi: būvę ruošiami vaidinimai, šokiai, prakalbos.

Marija ištekėjusi 1914 m. ir nuo to laiko abu dalyvauja lietuviškame darbe. Susituokę civiliniu būdu. Tada tai buvusi didelė naujiena, todėl ne vienam tai nepatiko; kai kur net gyventi į savo namus judėję nenorėdavo įsileisti. Kurį laiką gyvenę pas vyro tėvus Omahoj (Nebr.), o 1917 m. vėl persikėlę į Chicago.

Tada prasidėjo dar intensyvesnis M. Zolpienės veikimas. Dirbo keliose organizacijose, prisidėjo prie įvairių visuomeninių žygių, vėjų, rinkliavų.

Svarbus darbas buvo aukų rinkimas Lietuvos nepriklausomybės fondui, kurio sumanytojas Chicagoje buvo K. Balutis, dabar Lietuvos ministeris Londone. Teko M. Zolpienei eiti per žmones, aukotojams išdavinėti kvitus. Buvę surinkta apie 5000 dolerių.

1918 m. apie kovo mėnesį M. Zolpienė padirbo čia pirmą Lietuvos trispalvę vėliavą. Spalvas parinko K. Balutis. Lietuvos nepriklausomybės fondui aukų čia jau žymiai daugiau susirinko — apie \$40,000. Daug aukojo J. J. Eljosiū, (per keletą metų iš viso jis suaukojo apie \$50,000).

1919 m. teko pradėti ruošti suaukoti Amerikos lietuvių seimą. Jo tikslas — sukviešti visus Amerikos lietuvius aptarti iškilusius Lietuvos nepriklausomybės klausimus. Norėta sutraukti visas sroves. Teko čia lakstyti per žmones, kiekvieną aplankyti, nes telefonų tada žmonės tiek neturėjo.

Veikė M. Zolpienė ir Lietuvos Raudonajame Kryžiuje (1919). Apie 500 dol. buvo pasiūsta į Lietuvą.

1921 m. buvo sudarytas lietuviams našlaičiams renti komitetas. Tuo reikalu buvo atvykęs iš Lietuvos Dr. Alseika. Jo pirmoji pirmininkė buvo P. Grybiene, o M. Zolpienė sekretorė. Komitetas veikė bent 12 metų. Per tą laiką pasiūsta į Lietuvą apie \$4,000, Vilniaus našlaičiams apie \$500.

(Bus daugiau)

Švenčių proga

Ziemos švenčių proga vykusiai susimėtė išnaudoti vietos komunistuojantieji gaivalai. Jų agentai, įlindę į įvairias pirmu požiūriu žiūrint nekaltas organizacijas, stengėsi visiems įkvėpti nusiginklavimo mintį ir norą taikos.

Gatvėse jų buvo dalinami spausdinti atvirukai su šūkiu: "Peace by Christmas", o toliau

sekė tekstas, taikytas prezidentui Harry S. Trumanui, kad jis pasirūpintų taika. Reikėjo, pribūdžius pašto ženkluką, tą atviruką pasirašyti ir įmesti į pašto dėžutę, nes prezidento adresas buvo atspausdintas.

Turbūt, nedaug tokių žiopių atsirado, kas tuos atvirukus siuntė prezidentui, nes juos gavusieji gatvėse čia pat sudraske numetė.

Idomu, kas dėtusi Maskvoj, kokio likimo sulauktų tie, kurie drįstų ką nors ten panašaus padaryti? — A.

Vaiku Teatras dėkoja

Chicago's Liet. Vaikų Teatro pirmasis pasirodymas, įvykęs 1950 m. gruodžio mėn. 2 ir 3 d. d., yra daugelio žmonių bendro darbo ir pasiaukavimo rezultatas. Pirmiausia pažymėtini patys vaidintojai vaikai ir jų tėvai, parodžiusieji nemaža pasiaukojimo ir turėjusieji net piniginių išlaidų. Dėl vietos stokos čia negalime jų visų — daugiau negu 40 šeimų — įvardinti. Jiems visiems širdingai dėkojame.

Mes dėkojame:

Vaikų Teatro Garbės Globėjai p. J. Daužvardienė ir konsului p. P. Daužvardžiui už moralinę paramą Vaikų Teatrą atidant;

Sceninio darbo vadovams — režisoriui p. St. Pilka, baletosolistei p. I. Eidrigevičiūtei — Sprindienei, pianistui p. St. Kalvaičiui ir dailininkui p. V. Vijeičiui — už rūpestingai atliktą darbą, o p. V. Šimačiui už vaidintosios pasakos inscenizavimą;

"Draugo", "Naujienų" ir "Santaros" redakcijoms bei administracijoms už VT spektaklių garsinimą ir kvietimų platinimą;

P. Sofijai Barcus už VT vaidinimų propagavimą per radiją; "Margučiu": čia ypatinga mūsų padėka priklauso Margučio radijo vedėjai p. L. Vanaigaitienei ir jos bendradarbiams — Dr. B. Dirmeikiui, p. V. Vijeičiui, p. K. Deivikiui ir p. P. Linkui — už didelį ir įvairų talkininkavimą, kuris daugeliui atveju skėmingai lengvino mūsų darbą ir didino jo pasiekimą;

Klebonui kun. J. Paškauskui už leidimą nemokamai naudotis sale repetacijoms ir kitoms suėigoms;

P. Domininkui Kazlauskui, 6737 So. Campbell Ave., ir p. Antanui Rudžiui, 6740 S. Campbell Ave., už nemokamai duotas savo namų patalpas VT reikalingam;

P. Bernice Grigally, 6435 So. Hamilton Ave., ir p. Stasei Petruskaitei, 3449 W. 62nd St., už pasiūvimą drabužių vaidintojams, kurių motinos buvo ligoninėse arba dar tebėra Vokietijoje;

Aktoriams p. O. Kiełaitėi ir p. K. Oželiui bei kanklininkui p. K. Šimkui už paramą sceniniame darbe;

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicago's skyriui, paaukojusiam Vaikų Teatrui jo atidarymo progą \$25.00, Chicago's Lietuvių Moterų Klubui ir Tremtinių Bendruomenės Cicero skyriui, paaukojusiems po \$10. Tremtinių Bendr. Illinois Centro Valdybos pirmininkui kun. Stašui, atsiuntusiam jauniems vaidintojams 3 dėž. saldinių.

Taip pat širdingai dėkojame ir visiems tiems, kurie dirbo Teatre labai — tremtinių apylinkių ir mokyklų tėvų komitetams bei kitiems asmenims, platinusiems kvietimus ar ėjusiems bet kurias pareigas vaidinimo salėje, o Chicago's bei apylinkės lietuviškai visuomenei už Vaikų Teatro parėmimą savo gausiu atsilankymu.

Vaikų Teatro Administracinė Komisija

REMKITE TUOS RIZNIERIUS, KURIE GARSINASI NAUJINIENOS

Literatūros vakaras

Sausio 1 d. 3 v. popiet Tremtinių Namuose Chicago's Lietuvių Rašytojų Klubas suruošė literatūros vakarą, be kitko, turėdamas tikslą palenkti visuomenę aukoti literatūros fondui.

B. Babrauskas, klubo pirmininkas, pažymėjo, jog iš mūsų aukų laukia Balfas, ALT, kuriems, be abejo, jos reikalingos. Bet, esą, nereikėtų užmiršti jų šalies skirti ir literatūrai. Esą, jei visuomenė daugiau parodytų uolumo lietuvių kultūros paramai, galėtume čia, JAV, per metus išleisti ne 5 knygas, kaip 1950 m., bet 50. Ir gerų veikalų paruoštų turima, tik reikią leidėjų. Jei būtų pajėgus literatūros fondas, būtų galima išleisti ir literatūrinį almanachą, kuriame galėtų išsitemkti įvairių srovių mūsų rašytojai.

Su savo kūryba pasirodė čekiečiai rašytojai. Prozos ištraukų paskaitė: A. M. Katiliškis, J. Švaistas, A. Baronas ir A. Valentinas. Katiliškio vaizdelis gyvo lietuviškosios buities stiliaus, Baronas patiko susirinkusiems idėjos aktualumu (tik norėtume subtilesnės formos), o Valentinas gerai nuteikė auditoriją, lengviau pasisavinančią fejletoninį žanrą.

Savo eilėraščių skaitė: J. Augustaitis-Vaičiūnienė, A. Rūkas, S. Pipraitė, H. Radauskas ir Gr. Tulauskaitė.

Kadangi rašytojai yra ir lietuviškojo žodžio bei minties apaštalautojai, būtų labai svarbu, kad jie išmokyti ir pakankamai tobulai savo kūrinius skaityti, deklamuoti. Tuo atžvilgiu kai kuriems vakaro dalyviams tektų gerokai pasitempti. Be tinkamo perteikimo, ne tik klausytojams yra sunkiau kūrinių sekti, bet ir pats kūrinyje nepaliekia klasotytojų didesnio įspūdžio, nors jis pats savaime ir geras būtų. Brangindami auditoriją, rašytojai į tai turėtų daugiau dėmesio įkreipti. Dabar kai kurie ne tik tai nemokėjo daryti paskaityti, bet ir mikrofonu kaip reikiant pasinaudoti.

Geros kalbinės tarties tebuvo J. Vaičiūnienės ir G. Tulauskaitės eilėraščių skaitymas, o meniniu požiūriu tinkama buvo A. Rūko deklamacija.

Iš SLA 134 moterų kuopos

Gruodžio 7 d. dėl labai blogo oro susirinkimui esant ne gausiam, kuopos valdybos rinkimas turėjo būti atidėtas kitam susirinkimui, 1951 m. sausio 4 dienai.

Tačiau verta pastebėti, kad naujų narių nemažą būrelį net iš tolimųjų kolonijų vis dėlto ir labai blogas oras neatbaugino. Jos pasiekė svetainę sušalusios, sniego klotu apdengtos, bet su nuosirdžia šypsena vienuose. Tai buvo ponios: O. Serapinas, Vertelka, S. Samulionienė, E. Freiman, V. Stugis, E. Rulis ir kitos (kurių pavardžių nebeatmenu), ir tai ne visos jaunuolės, kai iš vietinės Brighton Parko kolonijos teatsilankė trys. Džiaugiamės ir sveikiname savo naujas draugas, kurios rodo didelį susidomėjimą ir ryžtingumą savo organizacijai!

Paaukota 15 dolerių karo veteranams invalidams cigarečių vajui per Dariaus-Girėno postą ir 5 doleriai Oak Forest prieigaudos lietuviams seneliams Kalėdų pietums per poniją Sofiją Barcus.

Išrinkta komisija patikrinti kuopos turtui ir knygoms (pp. V. Stugis, E. Kulis ir A. Bučinskas).

Po susirinkimo gimtadienio proga pagerbta kuopos viceprezidentė ponija Jusefa Kriščiūnienė. Sudainuota Happy Birthday ir "Ilgiausių metų" ir visos narės pavaišintos šilta skania kavute ir įvairiais skanumais.

Visoms narėms primenu, kad ateinantis susirinkimas bus ketvirtadienį, sausio 4 dieną, Hollywoodo Anex svet., 2421 W. 43 gatvė. Pradžia 7:30 vakare. Visos kviečiamos atsilankyti.

Korespondentė

Iš Žagarės Klubo veiklos

Žagarės Klubo priešmetinis susirinkimas buvo gruodžio 24 d. Vengeliausko svetainėje, 4500 S. Talman Ave. Dalyvavo visa valdyba. Nutarimų rašt. J. Keturakis perskaitė pereinamo susirinkimo tarimus, kurie buvo vienbalsiai priimti.

Į klubą įstojo 2 nauji nariai: Francis Žemguly ir Tadi Žemguly, abu du jauni Amerikos lietuviai.

Į naują 1951 metų valdybą buvo išrinkti: pirmininku V. Kriščiūnas, vicepirm. J. Povilaitis, finansų rašt. Grincevičius, išdinknu Adela Burba, nutarimų rašt. J. Keturakis, kasos globėju Ant. Jonikas, knygų patikrinimui Kriščiūnas, J. Balakas ir J. Gelgudas, korespondentu J. Balakas ir Gelgudas. Komitetas metiniam balui (A. Burba, M. Danta ir Fanie Povilaitis) pranešė, kad balui jau viskas parengta, Balius bus sausio 7 d. Lietuvių Auditoriojo. Dursy atsidarys 3 val. po pietų, o vaidinimas prasidės 4:30 val. v. Visus kuo gausiausiai atsilankyti kviečia.

Komisija

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

SLA 36-tos kuopos metinis susirinkimas įvyks trečiadienį, sausio 3-dį, Chicago's Lietuvių Auditoriojo, 3133 So. Halsted St., 7:30 val. vakare. Visi nariai ir narės kviečiami dalyvauti.

A. Kaulakis, fin. rašt.

SLA 226 kuopos metinis susirinkimas įvyks trečiadienio vakare 8 val. (sausio 3 d.), 3600 North Ave. Visi šios kuopos nariai, ypač naujieji, malonėkite prisibiti, nes šiame susirinkime bus nustatytos gairės 1951 m. veiklai.

J. Naujalis.

SLA 129 kuopos susirinkimas bus 1951 m. sausio 7 d. 1 val. popiet Union Ave. ir 18 g., Dievo Apveltos bažnytinės svetainėje. Įėjimas iš 18 gatvės.

V. Greblūnas.

DETROIT, MICH. — Pranešame, kad 1951 m. sausio 7 d., sekmadienį, 12 val. 30 min. šaukiamas visų Detroito ir jo apylinkių lietuvių tremtinių visuotinis metinis susirinkimas buv. Lietuvių svetainėje, kampas 25-tos ir Vernor Highway.

Detroito L. Tr. D-jos valdyba.

GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liūdesio valandose Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašauk: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsiskirti.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
Portsmouth 7-9028.

URBA
Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuviams ir Papiuosimams.
GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3-5870

LOVEIKIS
Siunčiam Gėles Telegramu ir Vaisus Pasaulio Dailis
KVIETININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. Yards 7-7308

GUŽAUSKU
BEVERLY HILLS GELINICKIA
Gražiausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvių ir dël kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Tel.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

PAUKOTA 15 dolerių karo veteranams invalidams cigarečių vajui per Dariaus-Girėno postą ir 5 doleriai Oak Forest prieigaudos lietuviams seneliams Kalėdų pietums per poniją Sofiją Barcus.

Išrinkta komisija patikrinti kuopos turtui ir knygoms (pp. V. Stugis, E. Kulis ir A. Bučinskas).

Po susirinkimo gimtadienio proga pagerbta kuopos viceprezidentė ponija Jusefa Kriščiūnienė. Sudainuota Happy Birthday ir "Ilgiausių metų" ir visos narės pavaišintos šilta skania kavute ir įvairiais skanumais.

Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės
Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arba koplyčią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.
BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet
PAMINKLUS PRISTATOME Į VISAS KAPINES ARTY AR TOLI
Bittin and Kamensky Monument Works
3938 W. 111th Street — Tel.: BEverly 8-0005

A. PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 So. Western Avenue

TELEFONAS GROVEHILL 6-0142

1410 South 50th Avenue

TELEFONAS TOWN HALL 3-2109

CICERO, ILLINOIS

KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

LIUDĖSIO VALANDOJ

Sankite

MAŽEIK & EVANS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave.

AIR Conditioned Chapel and

PROspect 6-0099

Parking Facilities.

Tiesa, kurie gyvena kitose miesto dalyse raudame koplyčią arčiau jūsų namų

John F. Eudeikis

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

4605-07 SO. HERMITAGE AVE.

Visi Tel. Yards 7-1741-1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.

Telefonas Lafayette 3-0727

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto. W. G. E. S. 1390 k.

NARIAI

Chicago's
Lietuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

PETRAS P. GURSKIS

659 WEST 18th STREET

TEL.: SEELEY 3-5711

ALFRED VASAITIS

1446 SO. 50th AVE.

CICERO, ILL.

Tel. OLYMPIC 2-1003

J. LIULEVIČIUS

4348 SO. CALIFORNIA AVENUE

Phone LAFAYETTE 3-3572

GEORGE F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YARDS 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET

716 WEST 18th STREET

Telephone YARDS 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS

1646 WEST 46th STREET

Phone YARDS 7-0781

LACHAWICZ IR SUNUS

TEL.: VIRGINIA 7-6672 and 6673

2314 WEST 23rd PLACE

10756 SO. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS

10821 SO. MICHIGAN AVENUE

Phone PULLMAN 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVENUE

Phone YARDS 7-4908

Skaitytojų Balsai

ARTIMO MEILĖS KLAUSIMU

Rašo M. ISTRAS

Artimo meilė kaip tokia yra kiekvienam žmogui daugiau ar mažiau artima. Laikui bėgant ją randame jau pažymėta Dekaloge ir dar vėliau, su Kristaus atėjimu, ji tampa Jo pasekėjų — krikščionių ir katalikų antrojoje iki didžiausių įsakymų. Apstosime prie pasaulio istorijoje didžiausio ir dar visi plečiančio pro-komunizmo. Tiesiog baisu pagalvoti, kad komunizmo teroras nuo 1917 metų iki šių dienų yra sunaikinęs per 30 milijonų žmonių, priešingų jojo banditizmui ir imperializmui ir skerdynės iki šio paskutinio momento dar tebesiame.

Baisiai skaudu, kad tik po antrojo pasaulinio karo tepradėjo rodytis dažnesni ir išsamesni veikalai apie komunizmo sukurtą žemėje pragarą komunizmo pavergtose tautose ir valstybėse. Skaudu, kad genocido konvencija dar iki šios dienos nėra visų UNO narių ratifikuota. Skaudu, kad kultūringasis ir civilizuitasis pasaulis, žinodamas komunizmo banditizmą, dar iki šios dienos palaiko ryšius su juo!

Bet džiugu nors tiek, kad jau atejo laikas, kada laisvasis pasaulis pažino komunizmo žiaurumą, agresingumą ir pradėjo aktyviai organizuotis prieš jį, duodamas vieną antrą prošvąsę ir komunizmo pavergtiesiems. Bet tas pabūdimas tik po 30 metų; tik po 30 milijonų išžudytų aukų; tik po to, kada komunizmas savo rankose jau turi net kelis šimtus milijonų žmonių, — lyg tos žudynės, priverčiamo darbo stovyklos, masiniai areštai, tautų deportacijos, lyg kad tas viskas būtų įvykę staigiai, — pernai ar užpernai! Bet, deja, tas viskas vyksta sistematingai 33 metai.

Kyla kiekvienam gan svarbus ir nevienam pasipiktinantis klausimas: kodėl gi laisvoji žmonija tik dabar tepastebėjo savo brolių, seserų, galop išitus valstybių aimanas, kančias, aukas?

Tarp įvairių atsakymų gal svarbiausias — tai nepažinojimas ir neįsitraukimas. Galop šandien organizuotai JT pradėjo komunizmą smerkti ir prieš jį kovoti. Tai yra didelis žingsnis iš pasaulietiško pasaulio. Bet kyla didelis klausimas, o ką padarė dviasiškas pasaulis — krikščionių ir katalikų Bažnyčia 32 metų bėgyje komunizmo ir jame kenčiančių atžvilgiu, kai jos ideologijoj antru iš svarbiausiųjų dėsnių yra — mylėk savo artimą kaip pats save?!

Juk kiekvieno buvo ir yra tiesioginė pareiga skelbti ir aiškinti komunizmo žiaurumą ir jame kenčiančių dalį, jei ne krikščioniškojo ir katalikiškojo pasaulio vadų — Bažnyčios, remiantis jos ideologija? O tuo tarpu mes patys ne vienas esam patyrę bekeliaudami per krikščioniškus kraštus, kada masiniai sutikimai, kurie visai arba dalinai netikėjo komunizmo žiaurumais arba bent skeptiški buvo. Pagaliau mums atvykus ir ypač prieš atvykstant į Ameriką, tas skeptiškumas čia buvo irgi gan išsiplėtęs. Tat būnant logišku ir jautriu artimo meilei, ar neprivalėjo būti skelbiamas komunizmo žiaurumas ir organizuojama kova įvairiausiais būdais pradėdant nuo kiekvienos įvairiuose kraštuose vyskupystės vyskupo ir baigiant parapijų mokyklų seserimi? Taip, šioji kova ir propaganda tikrai ju, t. y. dviasiško pasaulio vadų privalėjo būti pradėdama, vedama ir tęsiama. Ir tas privalėjo būti padaryta su visu užsidedimu, nuoširdumu, be jokio atsisilgimo net ir į sutiktas politines ar diplomatinės klišes, kurias nugalint gal būt veikėje vienam antram bet ku-

rio krašto aukštesniam ar žemesniam tos kovos vadui net ir į kalėjimą atsisėsti ar pan. Bet tas neprivalėjo ir neprivalėtų sukludyti skelbti savo ideologiją, kada josios teisingumu yra triumfuojama.

Nereikia laukti "geležinės uždangos" subyrėjimo, užtenka tik gyvai prisiminti tas 30 milijonų aukas, jų kančias, kad kiltų klausimas: o kur yra ir kur buvo visi tie, kurių ideologijoj yra užakcentuota — mylėti artimą kaip save? Kur yra minėtųjų vadai, tapę aukomis, kankiniais dėl artimo meilės idėjos skelbimo laisvame pasaulyje?

Aišku, būtų neteisinga visai paneigti krikščioniško pasaulio rūpestį komunizmo pavergtiesiems. Juk pernai Vatikanas visus komunistus ir jiems pade-dantiems ekskomunikavo. Tik, deja, kodėl tik pernai? Kodėl ne 1920 m. Juk tada komunizmo teroras jau buvo žinomas ir jo aukos jau siekė tūkstančius. O šandien, t. y. po 33 metų, ir pasaulietiškas pasaulis, vadinas, ir socialdemokratiškas ir laisvamaniškas, kurio ideologijoj didžiausiu paragrafu nėra artimo meilė, jau yra susiorganizavę, ir pasisakę prieš komunizmą ir mini pavergtųjų tautų gelbėjimą!

Paskutiniųjų metų istorijos atsidirgė JT ir Atlanto Pakto, kaip tik kalba už pasaulietiško pasaulio organizavimąsi prieš komunizmo terorą ir agresiją. Šis faktas verčia paklausti: o kur gi yra dviasiško pasaulio bet koks suorganizuotas vienetas specialiai prieš komunizmą?

O juk pav. iš įvairių religijų atstovų suorganizuoti tam tikrą pasaulinį vienatę — tarybą specialiai kovai prieš komunizmą — būtų naudinga, kuri išdirbtų planus minėtai veiklai!

Toliau, lai būna dviasiško pasaulio paklausta: ar yra bent kur ir bent vienas paminklas jo patatytas 30 milijonų komunizmo teroro aukoms prisiminti, pagerbti? Ar buvo kada nors nuo 1917 m. iki šios dienos bent viena diena paminėtos komunizmo teroro aukos ir dar te-

10 JAV IDOMIAUSIŲ MIESTŲ

Amerikos viešosios nuomonės institutas buvo paskelbęs savo rūšies anketą: "koks Amerikos miestas yra įdomiausias". Šios anketos balsavime dalyvavo labai daug šiuo klausimu besidomintių žmonių.

Daviniai rodo, kad yra dešimt idomiausių Amerikos miestų, atseit: New Yorkas, Washingtonas, Chicago, San Francisco, Los Angeles, New Orleans, Bostonas, Philadelphia, Detroitas ir St. Louis.

Imant balsų proporcijomis, tai New Yorkas, Washingtonas, Chicago, Los Angeles ir San Francisco gavo daugiausia balsų.

Kitas publikos atsilaukimas buvo padarytas panašiu būdu, atseit, koks pasaulio miestas būtų įdomu aplankyti. Daviniai rodo, jog New Yorkas pirmo vietoj, po to Paryžius, Londonas ir Roma.

bekenčiantieji? Ar yra bent viena diena metuose skiriama knių, teatrų, pamokslų, spaudos, prakalbų, plakatų pagalba visuomenės supažindinimui su komunizmo teroru?

NAUJI SAVININKAI 33 CLUB BRIDGEPORTE

Dėdė Chas. Pronskevičius ir Jurgis Peldys iš trenties. Mes kviečiame visus mūsų pažįstamus ir gerus lietuvių atkankyti mūsų užėga. Visi busite sveikinti priimti.

3318 SO. HALSTED ST.
Tel. YArds 7-7889.

K. & K. LIQUORS AND TAP

Lietuviai nauji biznieri. Didelis pasirinkimas importuotos ir amerikoniškos degtinės, vyno ir alaus gerti prie baro ir nešis namo bonkoms arba keisais. Orderius pristatome i namus.

2433 West 71st Street.
Tel. HEmlack 4-7225.

TELEVIZIJA KEIČIANTI PAPROČIUS

Restoranų laikytojai skundžiasi, kad žmonės keičią valgy-mo "papročius". Teatrų savininkai, rodos, nesiskundžia, bet jaučia, kad klientai mažėja. Už vis labiau "dejuoja" tavernų laikytojai, kad žmonės namie sėdi prie televizijos aparatų, o smulkės tuščios. Vienas kitas pilietis parsineša iš lokerių krautuvės "buteliuką", kad būtų linksmiau prie televizijos ar naminiame teatre pasėdėti.

Kai biznierių dejuoja, tai žmonos ir motinos džiaugiasi. Ne vienos vyrelis su alga grįžta namo. Vaikai nenori gatvėse lakstyti. (Parėję iš mokyklos sėdi prie televizijos, nė prie vakarienės negalima jų pripašyti. Sako, kad televizija yra ne tik neblogas dalykas, bet kartu ir naminis teatras. Vadinas, nėra to blogo, kad neišeitų į gera.

Tik bloga, kad lietuviai ma-tonas knygas teskaito. Gal būt, televizija kliūdo?

1950 M. DAUG PINIGŲ PRALOŠTA

1950 metais buvo daugiausia pinigais lošiama. Europos pinigų lošimo įstaigose, įvairiose "roletėse", buvo pralošta milijonai dolerių. Pinigų lošimo įstaigų laikytojai stebisi tokiu desperatišku pinigų lošimu. Ne tik piniguočiai lošę, bet ir paprasti žmonės savo kišenių giliau pakrapštę.

Manoma, kad dėl to žmonės nepaisę taupyti pinigų, kad, girdi, atominis karas vis vien viską sunaikinsias.

Pracityje desperatiški gemb-lininkai retai tepasitaikydavę užmiršti savo emocijų įtampą, kai pinigais lošdavę.

—Prezidentas Trumanas turi vilties, kad 1951 metais karo dar nebus.

—Ispanijos diktatorius nori, kad jo valdomas kraštas būtų įtrauktas į Vakarų Europos apsaugas.

"NAUJIENOS" BROOKLYNE, N. Y.

Brooklyne gyvenantieji lietuviai gali įsigyti "Naujienas" sekančiose laikraščių stotyse:

Sarah Shapiro Flushing ir Broadway News Stand
Pafundi ir Schioppa, 449 Broadway
J. Walinsky, 503 Grand Street
Candy Store: 197 Havemeyer St.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE JŲSŲ INSU-LIACIJOS PROBLE-MAS—DABAR YRA LAIKAS ĮRENGTI SAVO NAMĄ ŽIEMAL

MES TURIME IS-DIRBTĄ REPUTA-CIJĄ PILNO PASI-RINKIMO A-1 RŪ-SIES STAKO LEN-TŲ IR NAMAMS MATERIOLŲ.

CARR - MOODY LUMBER COMPANY
3039 So. Halsted Street Tel. Victory 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRANE

2555 West 47th St. CHICAGO 32, ILL. LAF. 3-1083

INSURED UP TO \$10,000

3% SAVINGS

B.R. PIETKIEWICZ PRES.

LIETUVIŲ FINANSINĖ ĮSTAIGA

DĖKITĖS I MUSU KALĖDINI KLUBA

Kalėdų senelis, — linksmas vyrukas, bet jis nesumokės Kalėdų išlaidų! Kad nugalėti tą širdperšą, ateinančiais metais, dėkitės i mūsų Kalėdų Klubą dabar. Taupyk nors mažai kas antrą savaitę, arba kaip patogiau. Jūsų patogumui, žemiau patiekiamo Kalėdų Klubo lentelę.

\$1.00 every other week — \$ 25.00	\$ 6.00 every other week — \$150.00
\$2.00 every other week — \$ 50.00	\$10.00 every other week — \$250.00
\$4.00 every other week — \$100.00	\$15.00 every other week — \$375.00
\$5.00 every other week — \$125.00	\$20.00 every other week — \$500.00

JŲSŲ SANTAUPOS TIKRAI APDRAUSTOS!

Mes kviečiame jus atidaryti santaupų sąskaitą Chicago Savings ir Loan Association, nežiūrint, kaip didelė suma, ar maža, nes tai SAUGIAUSIOS ĮSTAIGOS PASAULYJE. Kiekvienas indėlis Chicago Savings yra apdraustas Jungtinių Valstybių valdžios agentūros iki 10 tūkstančių dolerių. Saugu, naudinga ir pelninga su Chicago Savings. Taupykite siųsdami pastu, mes suteiksime vokus siuntimui, šaukite telefonu ir reikalaukite Grovehill 6-7575.

Jūsų patogumui, mes esame geroje vietoje, kuri lengvai pasiekiami ir esam pasiruošę noriai jums patarnauti. Pas mus galite užsimokėti gase ir elektros sąskaitas, išmainysime darbo čekį (patarnavimas veltui). Taipgi galite užsimokėti visokias sąskaitas American Express Co. piniginių ar mūsų čekiais.

Pastarais 12 mėnesių virš 1400 ypatų atidarė naujas taupymo sąskaitas. Turtas per tą patį laiką paauogo virš \$1,400,000.00 dolerių, dabar mūsų turtas siekia artį \$6,000,000.00 dolerių. Kviečiame lietuvių: pasidėkite savo taupomus pinigus i šią tvirtą lietuvišką, smarkiai augančią finansinę įstaigą. Vaikučiai, kurie atsilankys su tėvais, ar pradės taupymo sąskaitą, veltui dovanosim Porky Pig Bank, ar kitas dovanas.

Visiem specialiai . . . pinigai padėti iki sausio 15 d. gaus nuošimčius (dividendus) už visą tą mėnesį.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6234 So. Western Avenue GROvehill 6-7575
JOHN PAKEL, President
Valandos: Pirm. nuo 12 iki 8 vak.—Antrd. irpenkt. 9 iki 4—Treč. uždaryta. Šešt. 9 iki 2 v.

J. P. VARKALA
INCOME TAKSUS PILDO
VALSTIJOS REGISTRUOTAS AUDITORIUS
2401 West 63rd Street
Phone WALBROOK 5-7711

DR. VAITUSH, OPT. LIETUVIS

Mano 30 metų praktikavimas jūsų garantavimas.

Palengvina akių itempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Prirenigia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atida atkreipia i mokyklos vaikus.

Vaziuoju i namus.
Val.: nuo 10:00 ryto iki 7:30 v. v. Šeštadieniais iki 6 valandos vakare. Seredomis uždaryta visą dieną. o Nedėlioj pagal sutartį.

Daugely atsitikimų akys atitaisomos be ainių. Kainos pigiau kaip pirmiau.
4712 So. Ashland Ave.
Phone YArds 7-1373

Dr. Kazimieras MICHEL OPTOMETRISTAS

Tikrina akis, pritaiko akinius, iš-taiso kreivas akis be operacijos, turi modernius instrumentus akių bandymui.

Kreipkitės i Dr. Michel dėl akių trūkumų; 35 metų praktika paleng-vina akių tyrimą, kuris atliekamas su didžiausiu rūpestingumu. Jei jūsų akys asaroja ar niežti, negalite siūlo įverti i adata, akys bijo aštrios šviesos, neįžiūrėte skai-tyti, užkeikt pasitarti pas Dr. Michel —nieko nekainuos.

Antras aukštas
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas YArds 7-6616.
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro. Geras patarnavimas. Kalbu Lietuviškai.

DR. G. SERNER LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

25 metų patyrimas
Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
3401 SO. HALSTED STREET
kampas 34th Street.
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trečiadieniais nuo 10 iki 12. Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val. popiet.

Dr. R. P. Lutkus LIETUVIS REGISTRUOTAS OPTOMETRISTAS

Akių Egzaminavimas Akių Pritaikymas ir Lensų Pataisymas
7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas WALBROOK 5-4353
Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdieną. Išskiriant ketvirtadienį, šest. 11—3.

DR. E. MARKUNAS Lietuvis Optometristas

Akiniai taipgi pataisomi.
5603 SO. ADA STREET
Valandos: nuo 7 iki 9 vakaro. Dėl visu susitarimų telefonuokite:
DIVERSEY 8-0165 arba
WENTWORTH 6-4568

DR. A. A. RUDOKAS OPTOMETRISTAS

4701 So. Damen Ave.
CHICAGO 9, ILL.
Ofiso valandos: kasdien nuo 6 — 9 vakarais, išskiriant trečiadienį. Šeštadieniais nuo 10 ryto iki 6 vak. Šaukite: YArds 7-7381.

CONRAD FOTOGRAFAS

Studija įrengta pir-mos rūšies su mo-derniškais užlaido-mis ir Hollywood'o šviesomis. DARBAS garantuotas.
414 W. 63rd ST.
Tel. EN 4-5883-46

VISKO UŽTEKINAI TUOJ PRISTATOM

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skal-biamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai. Radio, televizijos setai, baldai vaikučiams.
Žemos kainos, lengvi išmokėjimai DIDELIS PASIRINKIMAS Baldai pagal užsakymą.

ROOSEVELT Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ LAIKRODŽIŲ BRANGMENŲ SIDAENIŲ INDŲ SIENINIŲ LAIKRODŽIŲ RADIO IR TELEVIJOS APARATŲ IR KT. PREKIŲ

Laikrodžiai Pataisomi Specialisto
John A. Kass Duodama i metų Garantija
Lengvais Išsimokėjimais

JOHN A. KASS
4102 ARCHER AVENUE
(prie Mozart Street)
Tel. LAfayette 3-8617
Seniausia Lietuvių Jewelry Krautuvė Brighton Parke Įsteigta 1915 metais

PROGRESS LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖS

PECIAI, ŠALDYTUVAI, TELE-VIZIJOS APARATAI, SKALBI-MOS MAŠINOS, BALDAI, MAT-RACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAUKŲ BALDAI
Didžiausias Pasirinkimas MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai.
Baldai Padaromi Pagal Užsakymą

PROGRESS FURNITURE CO.

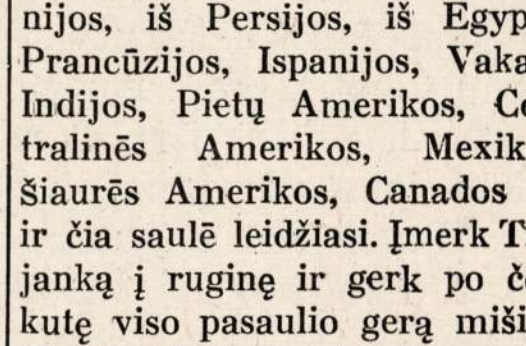
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

TREJANKA

Mūsų Trejanka yra pasaulinė Trejan-ka. Mūsų Trejan-ko šaknys, žievės, sėklos, lapai ir kiti dalykai surinkti nuo saulės tekėjimo ligi saulės nusileidimo. Japonijoje pirmučiausia saulė te-ka ir mūsų Trejanka prasideda iš Japonijos, Kinijos, Indo-Ki-nijos, iš Persijos, iš Egipto, Prancūzijos, Ispanijos, Vakarų Indijos, Pietų Amerikos, Cen-tralinės Amerikos, Meksikos, Šiaurės Amerikos, Canados — ir čia saulė leidžiasi. Įmerk Tre-janką i ruginę ir gerk po čer-kutę viso pasaulio gerą mišinį. 75 už pakelį. Prisiunčiam i jū-sų namus.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

BAIKITE SAVO KANČIAS

arthritis, reumatizmo skausmus, raumenų įtampą, kosėjimą su šiomis slaptomis formulėmis, ku-riuos ėjo iš kartos i kartą. Sudėtis grynų žolių, daugelis jų yra re-tos ir brangios.

Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 2— (\$1.25) — sėkmingai vartojama nuo reumatizmo, arthritis bei lumbago daugelio dėkingų žmo-nių.

Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 17— (\$1.00) — GARSIOJI Skilvio Ar-bata teikia greitius rezultatus skilvio ligose, Pulkiai luo-suoja vidurius, juos sunumuoja.

STANIS Analgesis SALVE — (\$1.00) — duoda STEBĖTINUS rezultatus. Ateikite arba atsiųskite "money order". Gaunama geresniose ap-tiekose ir Wieboldt krautuvėse.

Z. G. Stanis Company
2822 ARCHER AVE.
CHICAGO 8, ILL.
Dept. 18.

REMKITE TŲOS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

Subscription Rates:	Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoj:
\$7.00 per year in Canada	Metams \$7.00
\$7.00 per year outside of Chicago	Pusei metų 3.50
\$9.00 per year in Chicago	Trims mėnesiams 2.00
4 cents per copy	

Užsakymo kaina:	Užsienio:
Chicagoje — paštu: \$9.00	Metams \$10.00
Metams \$9.00	Pusei metų 5.50
Pusei metų 4.50	Trims mėnesiams 3.00
Trims mėnesiams 2.25	
Vienam mėnesiui .90	
Chicagoje per išnešiojant:	
Viena kopija 4c.	
Savaitė 25	
Mėnesiai .90	

Ar Bus Karas 1951 Metais?

1.

Besibaigiant 1950 metams, dažniausia diskutuojamas klausimas spaudoje, radijo programose ir viešuose susirinkimuose buvo šis: Ar bus šiemet visuotinis karas?

Toks karas reikštų atvirą ginkluotą kovą tarp Sovietų Sąjungos ir Jungtinių Amerikos Valstybių. Pridengta pavidale šita kova eina jau ir dabar, nes nėra jokios abejonės, kad Korėjos kare agresorių pusę remia Sovietų Rusija. Ji tą agresiją suplanavo ir paruošė.

Bet tai kol kas tėra tik „mažas karas“. Mūsų eina griežtai aprėžtoje, siauroje srityje — tolimame Azijos pusiasalyje. Rusija oficialiai laikosi nuolaimes.

Jungtinės Valstybės kovoja Korėjoje atvirai, nesišlėpdamos už jokio satelito nugaros ir nemeluodamos, kad Amerikos kareiviai esą „savanoriai“.

Atviras karas tarp Rusijos ir Jungtinių Valstybių prasidėtų tada, kai Rusija imtų viešai pulti Amerikos bei jos sąjungininkų jėgas Korėjoje, pasiūsdama prieš jas savo laivyną, karą aviaciją arba kariuomenę.

Ar Rusija tai darys?

Neatrodo. Toliau Rytai jai nėra patogus laukas muštis su stipriu priešu. Kremliaus Politbiuro žmonės gerai atsimena, kaip 1904-5 metais japonai išvanojo kailį Rusijai.

Bolševikinė Rusija, tiesa, nėra tas pats, kas buvo carinė Rusija. Rusijos pramonė milžiniškai išaugo. Sovietai turi galingiausią pasaulyje armiją, stiprią oro jėgą, daug povandeninių laivų ir modernių ginklų.

Tačiau reikia neužmiršti, kad ir Jungtinės Amerikos Valstybės tai ne Japonija!

Tiesia, kad iš Amerikos tūkstančiai mylių kelio į Korėją. Reikia sugaišti daug laiko, vežant tenai kareivius, ginklus ir amuniciją. Tačiau tas mūsų laukas nearti ir Rusijai.

Nors Sibire šiandien yra kur kas daugiau gyventojų, negu buvo carizmo laikais, ir bolševikai pastatė penkis stambius pramonės miestus savo Azijos teritorijose, bet daug didesnė dalis Sovietų pramonės vis dėlto tebėra europinėje Rusijoje ir Uralų srityje. Iš šitų sričių bolševikai turėtų gabenti į Vladivostoką kariuomenės atsargas, tankus ir visus kitus karo pabūklus skersai Sibiro geležinkelio, kuris dargi nevisur yra dviejų linijų. Gerų vieškelio Sibire beveik nėra; vandens kelių naudoti transportui iš vakarų ir rytus negalima, nes Sibire upės teka pietų-šiaurės kryptimi.

Jau ir dabar Rusijos transporto priemonės, sako, vos bepavels naštą, kurią joms uždėjo „mažasis karas“ Korėjoje. O kas atsitiktų, jeigu Maskva turėtų mesti į tą kovą visas savo jėgas, atvirai susikirtusi su Jungtinėmis Valstybėmis? Sovietų pramonės centrai Azijoje neišgelbėtų, nes juos greitai sudaužytų Amerikos bombos.

Taigi Tolimuose Rytuose stoti į atvirą karą prieš Jungtines Valstybes Sovietams visai neapsimoka. Ir matyt, kad jie čia ir karą nestos.

Stalinas pereitą žiemą pasirašė bendro apsigynimo

sutartį su Kinijos Mao Tze-tungo režimu. Kadangi kinai jau kariauja prieš Jungtines Tautas Korėjoje ir sako, kad jie „ginasi nuo Amerikos imperialistų“, tai Sovietų valdžia, pagal Maskvoje pasirašytą sutartį, turėtų eiti jiems į talką. Bet ji neina, pasiremdama ta oficialia fikcija, kad Korėjos kautynėse dalyvauja tik kinai „savanoriai“, o ne „liaudies respublikos“ armija!

Todėl nėra rimto pagrindo manyti, kad tas Tolimųjų Rytų konfliktas išsiplės į visuotinį karą.

Tenka pažvelgti, ar Trečiasis Pasaulio Karas gali ateiti kokių kitu keliu. Apie tai pakalbėsime rytoj.

Susirenka Naujasis Kongresas

Šiandien pradės sesiją 82-asis kongresas, kuris buvo išrinktas lapkričio mėn. Pirmosios kelios dienos bus sugaišintos susiorganizavimui — įvairių komitetų ir komisijų sudarymui.

Abejuose kongreso rūmuose demokratų partija turi absoliučias daugumas, nors ir mažesnes, negu 81-ame kongrese. Todėl demokratams pasims pirmininkų vietas visuose komitetuose.

Tikras kongreso darbas prasidės po to, kai JAV prezidentas pateiks jam savo pranešimą apie Jungtinių Valstybių padėtį („on the state of the Union“).

APŽVALGA

STALINIZMAS TEISME

Paryžiaus Teisingumo Rūmuose, kaip jau buvo „Naujienuose“ minėta, eina komunistų žurnalo „Les Lettres Françaises“ byla. Žurnalo redaktorių ir leidėjų patraukė atsakomybėn dėl šmeižto David Rousset, kuris renka žinias apie vergų darbo stovyklas Sovietų Sąjungoje.

Komunistų žurnalas — tas pats, kuris šmeižė Viktorą Kvarčenko ir buvo už tai teisdomas nubaustas — parašė, kad David Rousset esąs „melagis“ ir „apgavikas“, kad jo skelbiami faktai apie Sovietų stovyklas esą prasimanyti, ir t.t.

David Russet pakvietė daug liudininkų įrodyti, kad Sovietų koncentracijos stovyklos yra ne pataisos ir auklėjimo įstaigos, kaip pasakoja Maskva, o žmonių kankinimo ir žudymo vietas, panašios į nacių Buchenwaldą ir Mauthauseną.

Skundėsi liudininkai daugumoje yra asmenys, kurie buvo į tas sovietų stovyklas patekę, bet vienokiu ar kitu keliu iš jų ištrūko.

Savaitraščio „The New Leader“ bendradarbis David J. Dalin siūnia iš Paryžiaus pranešimus apie tą bylą. Jo aprašymai labai įdomūs. Jisai pasakoja, kaip komunistų žurnalo advokatai bylos pradžioje darė obstrukciją teisme, trukdydami bylos eigą — visai panašiai, kaip Amerikos komunistų bylose New Yorke.

Pradžioje šita jų taktika buvo sėkminga. Teismas buvo bepavirstęs komedija. Bet pagaliau pirmininkaujantis teisėjas Colombas neteko kantrybės ir įsakė komunistų advokatams laikytis tvarkos; už neklusymą teisėjo patvarkymų jisai

du kartu juos nubaudė. Tada prasidėjo rimtas bylos svarstymas.

Buvę Sovietų kaliniai liudija

Vienas liudininkas buvo moteris, Ellinor Lipper, parašiusi knygą: „Vienuolika metų Sovietų stovyklose ir kalėjimuose“. Ji 38 metų amžiaus; buvo karšta komunistų simpatizatorė ir nuvyko 1937 m. į Rusiją. Tenai ji staiga buvo suimta ir išvežta į Sibirą. Daugiau kaip 8 metus ji išbuvo baisiose Kolyms stovyklose, kur šimtai tūkstančių žmonių dirba nepašildomame šiaurės šaltėje, kasdami auksą.

Kitas liudininkas buvo žydų veikėjas Julius Margolin, irgi parašęs knygą apie Sovietų vergų stovyklas. Jisai papasakojo, kas atsitiko su juo:

„Vasarą 1939 m. jisai nuvyko į rytinę Lenkiją aplankyti savo giminių. Kai prasidėjo karas, jisai drauge su tūkstančiais kitų žydų ir lenkų buvo suimtas ir nuvežtas į Sovietų koncentracijos stovyklą, kurioje jisai išbuvo 6 metus. Jam niekad nebuvo duota progos šoti ir teismą; sprendimas apie bausmės paskyrimą jam buvo perskaitytas, praėjus dviem mėnesiams po to, kai jis atvežė į stovyklą.“

Komunistų žurnalo advokatas Nordman neįskentė nepatraukęs liudininko ir pareiškė: „Šeši milijonai žydų žuvo kare, bet Tamstą, p. Margolin, Sovietų valdžia išgelbėjo.“

„Tai nevisai tikslu“, atkrito Margolin. „Iš šešių milijonų žuvusiųjų pusė milijono mirė Sovietų koncentracijos stovyklose ir deporta-

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA DR. P. JONIKAS

Mūsų kalbos skoliniai

Lietuvių kalboje, panašiai kaip ir kitose kalbose, dalis žodžių yra pasiskolinta iš svetimų kalbų. Mat, lietuviai, kaip ir daugis kitų tautų, nuo senovės negyveno taip nuokampiai, kad nebūtų turėję jokių santykių su kitomis tautomis. Mūsų senolių kaimynai žiloje senovėje buvo suomiai, vėliau slavai ir germanai. Su jais mūsų protėviams teko šokių bei tokių būdų susidurti, daugiau ar mažiau santykiuoti. Per kovas ir kaimynų ekspansiją lietuviai ilgainiui savo sodybų pakraščiais buvo atstumti iš rytų, pietų bei pietvakarių pusės, savo gyvenamųjų vietų paribiais liko nutautinti. Šitie santykiai ir svetimoji įtaka yra palikusi savo pėdsakų ir mūsų kalboje, ilgainiui lietuviai yra gavę slavų ir germanų kalbų skolinių (daugiausia atskirų žodžių, jų lyčių, kartais ir posakių ar net tarties įtakos).

Su slavais mūsų protėvių jau žiloje senovėje gyveno kaimynais. Pirmiausia jie susidūrė su gudais. Vakarinių rusų bei gudų kalba buvo vartojama ir raštinėje senosios Didž. Lietuvos kunigaikštijos, kuriai priklausė didžiausi slavų gyvenami plotai ir kurioje ne mažiau kaip pusė gyventojų buvo slavų. Mat, toji vad. senovės slavų bažnytinė kalba tada, viduriniais amžiais, ir Rytų Europoje, ypač slavų tautoms buvo virtusi bendrine rašto kalba, panašiai kaip Vakarų Europoje lotynų kalba. Ją vartojo ir kai kurios neslavų kilmės tautos (pvz. rumunai). Tačiau toji raštinės kalba buvo savotiškai lietuviška, joje nemaža žodžių, lyčių buvo įtraukta ir iš lietuvių kalbos. Be to, rytiniais bei pietiniais lietuvių žemių pakraščiais ilgainiui dalis lietuvių sugudėjo. Tokiomis aplinkybėmis yra suprantama, jog lietuvių kalboje galėjo įsiveisti ir gudų bei rusų kalbos skolinių, pvz. *balana, čeverkykos, lenkas, astilas, stiklas, turgus, knygos, karalius, miestas, verba, Velykos* ir kt.

Po Lietuvos krikšto (XIV a.) ir ypač po Liublino unijos Lietuvoje tolydžio ėmė stiprėti lenkų įtaka. Žymė dalis bajorijos, diduomenės,

intelligentijos ilgainiui sulenkėjo. Lenkų kalbos įtaka labiausiai reikėsi per bažnyčią ir mokyklą, kunigus ir dvarus. Seimo nutarimu, 1697 m. lenkų kalba Lietuvoje buvo įvesta oficialine kalba vietoj ligi tol vyraavusios gudų kalbos. Vėlesniais laikais, daugiausia Vilniaus krašte, sulenkėjo ir dalis valstiečių, ypač turtingesnių ūkininkų. Šis lenkėjimo vyksmas Vilniaus krašte labiausiai sustiprėjo tik antroje XIX a. pusėje, po baudžiavų panaikinimo. Siekdami civilizacijos, kai kurie valstiečiai tarėsi atsirišosi nuo niekinamojo baudžiavinių valstiečių luomo ir su kultūrešiai pasisavinę lenkų bei sulenkėjusių bajorų luomo papročius ir kalbą. Tačiau dar XVI a. Vilniaus ir Trakų apskrityse tebebuvo lietuviškos; lietuviškai kalbėjo taip pat šiaurinėje Lydos ir vakarinėje Ašmenos apskrityse. Lenkų įtaka paliko pėdsakų lenkiškaisiais lietuvių kalbos skoliniais, kurių, kaip ir kitų kalbų skolinių, dalis ilgainiui iš mūsų bendrinės kalbos buvo išmesta ir pakeista turimomis savomis lytimis. Štai keli lenkų skolinių pavyzdžiai: *akrentas* „laisvas“, *dūša, kratikas, rinka, seimas, šaltysius, žalnierius* ir kt.

Po Lietuvos Lenkijos valstybės padalijimo (paskut. 1795) prisidėjo ir rusų kalbos įtaka. Ji daugiausia reikėsi per kariuomenę, mokyklą, valdžios įstaigas. Norėdami greičiau lietuvius surusinti, rusai 1865 m. uždraudė lietuvių spaudą, t. y. spausdinimą lietuviškų raštų lotynų raidėmis, teisėdami spausdinti rusiškais (vad. graždanka). Tuo tarpu knygas rusiškais raidėmis bei savo literatūrą lietuviams visai patikėjo. Lietuviai šiam draudimui nusilenkė, nors įvairiai persekiojami, savo knygas spausdinosi užsienyje, pirmiausia Maž. Lietuvoje — Tilžėje ir kitur, kol rusai 1904 metais draudimą panaikino. Per tą rusų valdymo laiką pateko į lietuvių kalbą kiek ir rusiškų skolinių; bet jų įsigyvo mažai, daugis paskui iš mūsų kalbos pranyko. (pvz. *slidopalelis* „tardytojas“, *volastis* „valsčius“, *ručka* „kotelis“ ir kt.).

(B. d.)

vimo vietose.

Didelį įspūdį teisme padarė Alexander Weissberg-Cybulski, gimęs Austrijoje. Jisai istoriškai ir komunistų partiją po Pirmojo Pasaulinio Karo ir pasidarė aukštąs partijos pareigūnas. Kaip mokslininkas ir specialistas fizikoje, jisai nuvyko į Sovietų Sąjungą ir tarp 1931 ir 1937 m. įsteigė svarbių laboratorijų tinklą Charkovo srityje, užsiimė tyrimais valdžios pagyrimus ir kelias premijas.

Bet 1937 m. jisai staiga suėmė ir apkaltino dariusį sąmokslą užmušti Stalingą ir Vorosilovą ir išsprogdinti visas elektrines Charkove. Šešias dienas ir naktis jisai tardė, iki jisai „prisipažino“. Trejus metus jis laikė kalėjime ir 1940 m. Sovietų žvalgyba NKVD jį atidavė į nacių Gestapo rankas! (Mat, tada Stalinas buvo „kraujus sucentuotas draugas“ Hitlerio.). Weissbergui-Cybulskui pasisekė pabėgti ir po jisai penkerius metus veikė pogrindyje, kovodamas prieš nacius.

Toliau liudijo Kazimir Zamoski, buvęs lenkų armijos

karininkas, kurį 1939 m. paėmė nelaisvėn Raudonoji Armija. Ilgą laiką jisai išbuvo Sovietų stovyklose, kur jam teko susitikti su tūkstančiais kitų lenkų belaisvių. Iš daugelio jisai gavo pareiškimus apie tai, ką jie matė ir išgyveno. Zamoski surinko žinias apie 40 stovyklų ir parodė žemėlapyje, kur jos yra.

Taigi byla prieš žurnalą „Les Lettres Françaises“ pavirto byla prieš stalinizmą.

Ta kruvina tirnija, apsišautusi „darbininkiškojo“ „socializmo“ skraiste, nužudė milijonus nekaltų žmonių ir kitus milijonus dar tebekankina kalėjimuose ir vergų darbo stovyklose. Pasaulis privalo žinoti faktus žinoti. Paryžiaus byla šitam tikslui patarna.

KEISTI PATRIOTAI

Francūzų Tautos Seimas priėmė, 314 balsų prieš 223, premjero Rene Pleven'o pasiūlytą apsiginklavimo programą su pasitikejimo pareiškimu vyriausybei. Apie 100 atstovų susilaikė nuo balsavimo.

Susilaikė daugiausia Repu-

likinės Laisvės Partijos ir kitų dešiniųjų grupių atstovai.

Balsavo prieš komunistai, beveik visi gen. De Gaulle pasisakė už ir kai kurie Radikalų Socialistų (dešiniųjų liberalų) atstovai.

Ar ne keista kombinacija?

Kad komunistai balsuotų prieš valdžią, iš kurios jie yra išmesti, ir nenori, kad kraštas gintųsi nuo Maskvos imperiaлизmo, — tai visai natūralu. Bet kodėl su jais eina išvien „tautos gelbėtojo“ gen. De Gaulle šalininkai? Jisai šaukia, kad tauta didžiausiam pavojui, nes bolševizmas rengejasi jai pranyti; bet kada valdžia siūlo ginkluotis, kad nuo to pavojaus būtų galima atsigręžti, tai jo partija balsuoja prieš!

Balsuoja prieš ir dešinieji liberalai, kurie atstovauja kapitalistams, karo metu kooperavusiems su naciais. Jiems vis viena, ar naciai, ar bolševikai, bet savo respublikos ginti jie nenori.

O šitie gaivalai daugiausia pasinaudoja tomis Amerikos pašalpomis, kurias Francūzija gauna pagal Marshallo Planą.

VIDMONTAS

KOMUNIZMO NUOTRUPOS

Iš pasilikusių užrašų

1. (Tęsinys)

— Aišku, kaip pelė po šluota, — atsakė antras.

— Kad buržuazija nusiminus, tai nenuostabu, bet nepatiktis, draugai, kad daugelis darbininkų nusiminę, — tarė trečias.

— Tai mulkia! — pastebėjo kažkas.

— Bet kad tų mulkių, žinot, pernelyg daug. Sakysim, kad ir šiandien. Ateina mūsų darbininkai, pasižiūri minutę į Raudonąją armiją ir eina ranka numoje. Kad ne kitataučiai, tai net gėda būtų. Jie ir šaukė ir plojo ir mergaitės karius gėles mėtė, o mūsų šaukė... Iš tikro gėda.

— O ir čia!.. Žiūrėkit!.. Žiūrėkit!.. — šaukė vienas apygirtis jaunuolis, rodydamas pirštu į „filosofą“. — Sėdi ilgy žemės par-dvės. — Paskum svirduliuodamas prie jo ir, sudavęs ranka per petį, švebeldžiavo: — Na, ka-a-s yra, s-s-e-nas „filoso-ofe“? Ar-r-g-gaila Sm-met-tonų Anta-anėlio?

— Nesidžiauk radęs, neverk pametęs, šitai, — tarė „filosofas“ ramiai: — tatau, suprantį, gili laudies išmintis, mielas jaunuoli.

— Ha-ha-ha! — kvatojo jaunuolis, rodydamas į jį pirštu, — tatau smet-toninkas! kaip m-mane g-gyva, matot, smet-toninkas!

— Juokiasi tas, suprantį, kas juokiasi paskutinis, — atsakė „filosofas“ ir numojęs ranka nuėjo į virtuvę.

Šis jaunuolio išsišokimas sukėlė visų pasipiktinimą, bet kartu priminė, kad nurgta perdaug ir kad laikas namo, nes ryto žaros jau seniai nustebė elektros šviestas.

Palydėjęs svečius, pats pasukau į čia pat esančius laukus. Įtraukęs pilną krūtinę gryo gaivinančio oro, gėrėjas nepaprastai gražiu rytu, gražia stebuklinga gamta.

Saulutė kilo kažkur toli iš po žemės aki-racio, pamazui, nedrąsiai, pirmoj eilėj apiberdama savo švelniais gležnučiais spinduliais netoliesia esančių Panemunės ir Pažaislio miškų viršūnes; paskum persimetė į Aukštųjų Šančių aukštumas, o po to brido gilyn į gilyn į žemesnes vietas ir, galop, į vingiuojančio Nemuno slėnį. Pirmieji nedrąsūs spindulėliai pasislėpė rytinės rasos lašeluose ir puošnais ži-

buriojančio briliantinio grožio kupini žvalgėsi aplink. O aš išdidus, drąsus ir laisvas stovėjau aukštumoje, kaip žemės bėg gantos valdovas. Štai kokia atmaina, ir stebuklas įvyko nuo išganingos vakar dienos.

Ir kaip gaila anų, anot vieno svečio, asmenų, numojusių ranka į Raudonąją armiją ir komunizmą, kurie vaikščioja patamsiais ir nenori patitikti aušros, nenori skaisčios visagaivinančios saulės. Suprask, kad nori, žmogaus jausmų ir proto platybės. Čia jis keikis, niekins, sumaitys viską su žeme, o kada reikis su tuo visų atsisiekti ir įsijungti į tai, kas tave išaukština ir padaro žmogum, tada jis ir vėl atatupės, kaip vėžys. Tatau įsigalėjusio mūsų tautoj atgyvenusio konservatizmo padariniai.

Kai parėjau namo, miegojo jau visi. Vien tik Birutė susimąsčius stovėjo prie lango, išmeigusi žvilgsnį į tolį.

— Dar nemiegi? — paklausiau tyliai.

Ji krūptelėjo ir patylėjusi tarė:

— Ne... Aš negaliu užmigti. Kažkoks keistas, baises nujautimas slegia mane. Atrodo, kad ši diena yra pradžia...

— Taip. Pradžia naujo gyvenimo, Birute, — tariau linksmai.

— Duok, Dieve, — atsakė jina, — bet

aš bijau... kad ši pradžia nebūtų pradžia... pabaigos...

— Kokios, Birute? — paklausiau nuste-bęs.

— Nežinau... Aš nieko nežinau...

— Nesisielok, Birute, — raminau, spausdamas jos virpančias rankas. — Tu pavargai... ir to kvailio išsišokimas paveikė tave. Pamatyti... Išsimiegosi... Ir vėl bus viskas gerai.

— O, ne... ne... Aš jaučiu, kad ne... Ir šių rūbų nereikės... Tatau pirmas ir paskutinis kartas. Šiandien dėl to tik ir apsvilkau.

2. Slinko diena po dienos, o naujo išsvajoto gyvenimo kaip nēr, taip nēr. Nusiminimas ir nevilis pradėjo skverbtis į dirbančiųjų tarpą, kaip rūdys į geležį. Bet mes apsirikom. Komunizmas buvo čia pat. Jis tik atsikvėpė po pirmo atlikto žygio, persirikiavo ir, užėmęs naujas pozicijas, pradėjo puliti.

Pirmas jo puolimas buvo nukreiptas prieš fabrikantus. Jų gošumų paremta galia buvo panaikinta, pristatant prie jų komisarų, dažniausiai iš tos pat įmonės prityrusių darbininkų tarpo. Tokiu būdu ir mudu su Vladu tapome komisarais.

Antras stambesnis puolimas buvo nu-

kreiptas prieš kaimo buržuazus. Iš buozių, turinčių daugiau kaip 30 ha žemės, tos žemės perteklius buvo atimtas ir atiduotas darbininkams. Tokiu būdu jų taip il-gai svajotas sapnas pasidaryti nepriklausomais nuo savo išnaudotojų tapo gražia tikrove.

Kartu sekė nusavinimas namų, bankų ir, apskritai, visų kapitalistinių įmonių, kurios buvo pagrįstos išnaudojimu žmogaus žmogumi. Taip griuvo sutrūnijusios kapitalizmo tvirtovės viena po kitos. Komunizmas triuškinio senąjį pasaulį be pasigailėjimo, be atvangos. Triuškinio atgyvenusius papročius, atsilikusią žmonių galvoseną, atsieit, vertė seną pavargusį žmogų nuo jo aukštybių papėdės ir jo vieton statė naują, pajėgų ir gyvybingą žmogų, kuris turėjo eiti per pasaulį, kaip laisva, drąsi ir kūrybinga būtybė, jo kovoje su gamta dėl geresnės ateities. Džiaugsmas ir džiūgavimas dirbančiųjų tarpe atrodė nepaprastas. Susirinkimų ir kalbų hanga užliejo kraštą. O padėkos telegramas Staliniui, Raudonajai armijai ir Vorosilovui plaukė iš visų kraštų viena po kitos.

(Bus daugiau)

OPTIMISTAS. Šalininkas doktrinos, kad juodas yra baltas. — Ambrose Bierce

SMUIKAS IR VAMZDELIS

Kas išrado smuiką?.. Kas išrado vamzdelį?..

Buvo ankstyvas pavasaris; diena buvo graži, žydi; tamsių miškų tankumnyuose čiulbėjo paukšteliai, pūtė vėjelis ir pamažu supė medžių šakas ir lapelius; upelis zurėjo ir gražioji Lakmė mylėjo laimingą Gajantį.

Gajantis, pusiau gulėdamas prie nendrių, mašinališkai jausiautė ir, saldžiai sapnuodamas, žiūrėjo į Lakmę; o Lakmė skynė gėles ir dainavo. Ji taip buvė laiminga, kad nežinojo apie ką dainuoja. Miškas sekė pasakas ir šlamėjo kaip didelis skruzdėlynas, pilnas gyvybės ir dainos.

Žiūrėjo Gajanti į mylimą mergelę ir mašinališkai jausiautė ir piasutė; ėmė naują, vėl piasutė. Paskui netikėtai nupiautą nendrę išidėjo į burną ir pradėjo pūsti. Nendrė išdavė silpną balsą. Staiga jo galvoj gimė žaisminga mintis... Nusisypsojo ir paėmęs nendrę įėjo į krūmus. Ir kol Lakmė, nieko nesitikėdama, dainavo savo dainelę prie upelio, Gajanti pradėjo nendrę švilpauti ir sekti jos dainelę. Iš pradžių balsai buvo suspausti ir šiurkštūs, bet greitai taip įgudę, kad jo darbas davė vaisių. Ir pradėjo jis drąsiai kartoti Lakmės dainuojamas dainas.

— Gajanti, — staiga nubudus prabilo mergaitė, — kas ten mane erzina?

— Nežinau, — atsakė Gajanti, išeidamas iš krūmų ir vos sulaukydamas linksnų nusišypojimą.

Bet Lakmė, pamačiusi jo rankoj nendrę, suprato.

— Velnikiškai, — sakė nora prasimanė, kad galėtumėi mane erzinti... bet sustok! Vienok Gajanti neatsisakė savo užmąstos. Jis teiktis griežt, tiek erzino tai vieną, tai kitą, kad jo instrumentas pasitobulino ir jis pats pradėjo geriau griežti. Griežė ir linksmino visus.

Buvo dar vienas liūdnas vaikas Nal, kuris taipgi mylėjo Lakmę. Žiūrėjo jis į ją taip liūdnai, bevilniškai, lyg tai buvo nusileidžiantis mėnuo. Lakmė žinojo apie jo meilę, bet, deja, ji buvo laiminga Gajanti meile ir todėl nekreipė į jį dėmesį. Kalbėjo, kad tas jaunuolis buvęs kokis tai beprotis, nes įlysdavęs į mišką ir kabinavęs ant medžių šakų veršelių žarnas, džiūvines jas, pasakui sukdavęs. Pasakojai juokais, kad ir jis dirbdina instrumentą!..

Ir štai vieną sykį miške sėdėjo ir išlėjęs Lakmė ir Gajanti su jaunimu. Dainavo, žaidė jaunimas ant žalios pievos ir jų juokas atsiliepė aidu miške, kaip upelio zurėjimas.

Ten buvo ir senas poetas Chaldun, kuris atėjo čia ir sėdėjo su jaunimu, linksminamas juos savo pasakojimais ir pats linksminamasis jų be-rūpestingų juokų.

Buvo ten ir Nal, kuris, sėdėdamas toliau ant žolės, liūdnai žiūrėjo į jaunimą.

— Gajanti, — tarė poetas Chaldun, — pagrieškite mums ką nors, paklausysim. Štai, sako, ir Nal mokas griežti, tur būt, ir jis pagriešk mums ką nors; pažiūrėsim į jus.

— Taip pagrieškite, pagrieškite! — prabilo visi ir pralinksėjo.

— Pagrieškite, — prasijuokė vienas siautėjas, — ir kas nuveiks, tas tegul būna vertas Lakmės meilės.

Visi prasijuokė. Nusisypsojo skaisčioji Lakmė ir pasidžiaugė, kad Gajanti turi parodyti savo gabumą. Nusisypsojo taipgi ir Gajanti, bet pasiepiantį ir su pasitikėjimu savim. Iš po antakių jis žvilgtelėjo į Nalį, kuris nepasijudin-damas sėdėjo su juokingu instrumentu po pažastim. Norė-

damas pasirodyti, jog nebijo, jis pranešė, kad pirmiausia pats grieš; pagriešiu, tegul visi nutyla — pamatė jis, jausdamas savo jėgą.

Prigulė Lakmė tarp jaunimo ant puikiųjų gėlių, tarsi sniego baltumo mėnuo už tamsių či-narų.

Visi nenoromis užsižiūrėjo į jos skaistų veidą ir užsisvajoj-o.

Nusišypsojo gražusis Gajanti ir drauge su ta šypsą žyb-telėjo eilė baltų kaip sniegas dantų.

Nusišypsojo taipgi ir dailioji Lakmė ir jos nuleistus juo-dus antakių padengė šviesa smulkios ir gražios šypsos.

Ir Gajanti, palietęs savo gra-žiomis lūpomis vamzdelį, pradėjo griežti.

Pasiliejo melodija ir perskri-dus užgaudė kaip vėjelis ir perskrido per tylių klonį. Pa-sigirdo skambančios trelės lyg tai buvo žemčiūginiai zirzian-tyūs šaltinio lašeliai, bėgantys nuo akmens ant akmens gilioj miško tyloj. Kaip krikštolas tyra ir kaip sidabras skambi ir pilna žavėsio buvo ta muzi-ka. Ji stebino, glostė ir gaivi-vo ji. Ir kokis įvairumas tre-lių, kokia iliuzija!.. Lyg tai strazdas ir lakštingalos persi-šaukinėja laimingoj gegužės dienoj... lyg du laimingi, my-lintys vienas kitą, bėgdami nuo gėlės prie gėlės, siaučia ir vilioja vienas kitą ir skambiai juokiasi savo laimingame užsi-miršime.

Ir taip suširškė, sušvilpė melo-dija greitai kaip ežerų au-dra ir, nustebinus klausytojus paskutiniu papūtimu, nuskrido kaip vilyčia ir nutrūko.

— Bravo, Gajanti, bravo! — šaukė visi su pasigėrėjimu.

— Bravo, Gajanti — tarė Lak-mė, neįstengdama paslėpti savo pasigėrėjimo, ir maloniomis akimis žvilgtelėjo į pabalusį jaunuolį.

— Kokios gražios trelės! ne-galima būtų manyti, kad grie-žt žmogus, — prabilo pats Ga-janti, pasigėrėdamas savo grie-žimu.

— Hm, gražus buvo grieži-mas, — tarė poetas Chaldun, — tarė poetas Chaldun.

— Bravo, Gajanti, bravo! — pakartojo visi vienu balsu ir, priskynę gėlių, užmėtė jomis jį.

Nal tylėjo... Jis nesijudino kaip tyli ir paniūrusi statula nakti... Su nuleistais antakiais, su paslėptu išsiskimimu žvilgtelėjo, sergąs savo paslėpta kūry-ba, žiūrėjo jis į žemę ir visą laiką spaudė po pažastis savo nepaprastą instrumentą. Sekė jo eilė.

— Na, o dabar tegul Nal pa-griešk, — prabilo senas poetas Chaldun.

Ir kol Nal ruošėsi, šnabzdė-sis perėjo per visus, kada pasi-žiūrėjo į jo juokingą žemės varšos instrumentą.

— Tai kaušas, — prašnabž-dėjo vienas ir ką tik garsiai neprasijuokė.

— Spatas, — tarė kitas, — Paėmęs užvaziuok kam per nugara.

— Palaukite, galbūt, jis nori kam kailį išperti — nusijuokė tretysis.

Nusišypsojo dargi Gajanti ir piktas tai buvo nusišypsoji-mas.

Tik Lakmė neprakalbėjo. Kada ji žvilgtelėjo į akis Na-lui, tai pajautė, kad tame jau-nuolyje yra paniūrusi ir nera-mi siela. Ir kokia tai neaiški baimė įsivogė į jos sielą.

Pažiūrėjo į jį ir senas poe-tas ir lengvai linktelėjo galva.

Ir jis, tas paslaptinis Nal, staiga pradėjo dairytis aplink; veidas jo persimainė ir tapo iš-kilmingas ir drąsus. Staiga jis pabalo, persimainė veidas ir visi, laukdami ko tai bausaus, sulaukė kvapą. Ir jis su instru-mentu ant kelių, pats prisilen-

kęs kaip prilenktas prie žemės karklas, staiga savo gysluota ir sudžiūvusia ranka patraukė smidžium per stygas ir pradėjo.

Keistą balsą išdavė tas in-strumentas: dejavimą nubudu-sio ir piktą žmogaus. Kaip žmogus su perpildyta siela vos sulaiko verksmą, taip ir šis prislėgtas balsas pradėjo drebėti sunkiai ir liūdnai, plėto-damasis ir stiprėdamas, galies-tingai ir garsiai pastatė klau-simą: paskui sulaukęs prasidė-jusį skundą vėl užsidarė savy-ję ir užmirė.

Paskui, lyg atsakymas jam, — atsiliepė kitas balsas tvir-čiau ir skambiau. Pradėjo verkti lyg našlaitis, pradėjo pasakoti liūdną pasakojimą, — tiek liūdną, lyg tai žmonijos kančių pasakojimas. Pradėjo verkti taip garsiai, kad skaus-mu pripildė medžius, privertė nuliūsti gėles, atšaldė saulės spindulius, aptemdė regatį be-vilčių tyro liūdesiu ir pasaulį pavertė į liūdų, liūdų skau-mų klonį. Išdidi kaip mintis ir atvira kaip paslaptingoji žmogaus siela buvo ta daina.

Ji išsiliejo iš sielos — štai ko-dėl ir patraukė visų širdis. Tei-singa buvo ta daina ir visi liūdnai nuleido galvas ir taip palenkė jas prie žemės pradė-jų galvoti apie tas dideles kan-čias, kurios yra šiame pasaui-lyje.

Ir taip pasiliejo melodija, sušilo. Ir panašiai, kaip iš glo-bio bevilčių tyro, kaip iš kapo išėjo mėnulis ir savo lavono pabalusiu veidu pažiūrėjo į ty-rą, taip lygiai staiga gimė bal-sas netvirtos liūdno stygos ir uždainavo pamaži, garsiai ir galingai. Ir kada prie jos pri-sijungė ir trečia styga, tai pa-sigirdo tokis kaukimas, lyg tai begyvybės tyras prisipildė iš-džiūvusiais dagiais, kurie, kaip į orą iškeltos senųjų rankos, maldavo pasigailėjimo... Staiga supuko melodija, perėjo ant plonųjų stygų ir pradėjo taip vingiuotis, taip verkti, lyg per-ėjo karštas vėjas ir nustūmė tuos dagius, kurie pasiutusiu judėjimu suėjo į liūdą dai-nos ratą.

Ir kartais girdėjosi tokis šauksmas ir verkimas, kad, ro-dosi, bevilis vienumas sėdįs ant smilčių rovė savo suveltus plaukus.

Taip dainavo melodija ir nuolatos silpnėdama nurimo, nutilo ir liūdna kančia sieloj, pranyko ir lyg vėl įeidama į savo kapus.

Nebeprisigirdo nė vieno bal-so. Klausytojai sukmenėjo. Visi sužavėti šiuo giliu grieži-mu pakėlė akis į Lakmę ir Ga-jantį.

Va, tai griežimas!.. — Padėjo nugalėtas Gajanti sa-vo vamzdelį ant žemės ir su pavydu žvilgtelėjo į Lakmę. Nerami buvo Lakmė. Bet tas neramumas buvo panašus į lengvą debesėlį, kuris ateidamas aptemdė gražią gegužės dieną. Tiesa, jos akys buvo pilnos baimės kaip pas lapę, pa-mačiusią medžiotoją, bet ji, pakėlusį blizgančias akis į Ga-jantį, tarė lyg pykdamas:

— Eiva namo, Gajanti!

Jaunimas su klausimu žvilgtelėjo į Lakmę ir nesu-prato jos baimės. Ir kol visi žiūrėjo į ją sumišusiais žvilgs-niais, ji atsilėkė ir nuėjo su Gajanti.

Kada nutolo, ji tyliai tarė:

— Aš tave myliu, Gajanti, jis

toks nuobodus... Jis baido ma-ne savo instrumentu. Jo grieži-mas, lyg gyvatė įlindo mano sielon ir ją įgylė. Eiva, pa-griežk savo vamzdeliu ir vėl palinksmink mane.

Ji nuėjo, ir kaip paniūrusi statula liko Nal, žiūrėdamas / besitolinančią besirdę ir gra-žią Lakmę, prispaudęs rankas prie instrumento. Liko klausy-tojai ir senas poetas Chaldun.

— Bravo, Nal, — tarė jie ir tai pasakė tokiu balsu, kokiu ramina žmones nustojusius ar-timųjų. Nuliūdo Nal ir nulei-do galvą. Staiga išskėlė instru-mentą, norėdamas sudaužyti į akmenį, bet tik su galesčiu pamojavo ore, padėjo ant žemės ir, padėjęs galvą ant ran-kų, nutilo.

Pažiūrėjo į jį senas poetas, su užuojauta nusišypsojo ir, sunkiai palingavęs savo žilą galvą, prabilo:

— Kodėl tu norėjai sudaužyti instrumentą, kuris gimė kar-tu su tavim ir kartu su tavi-m turi ir nemirti, Nal, tu esi vie-nas iš tų, kurie ateina į didelių kančių pasaulį. Ir tavo grieži-mas buvo daina to didelio ar-tisto, kurio įkvėpė buvo mir-tis ir kuris verkė, ją kurda-mas. Jis jau atidarė visų pa-saulio linksmybių ir kančių duris ir žvilgtelėjo į vidų. Ei, Nal, tau priklauso tikrasis me-nas ir nėra daugiau instrumen-to išradimui. Ką reikią vamz-delis prie šitą — pasmagini-mas klausos ir daugiau nieko. Eik, nuo dabar tau priklauso pasiutę užgavimai paukščių sparnų, liūdni audros užimai,

— o —

Nuo to laiko Gajanti links-mai griežė vamzdeliu, o Nal nuėjo į juodų kančių pasaulį vaitoti ir naujų melodijų kurti. Nuo to laiko, sako, vamzdelis griežia, kada jaunuolis laimin-gas meile, tuo tarpu smuikas savo balsuose slepia kokį tai neaprašomą liūdesį.

šauksmai bevilties ir dangaus aukščiausio kvėpavimai.

Eik, nelaimingas gyvenime ir laimingas mene, Nal, eik ir nešioi išpuostą brangiais ak-menimis geriausių iš vainikų ir tegul vergai ir karaliai nulenks galvą prieš tavo meną.

Ir kankinkis!.. Taip, Lakmė myli tą, kuris griežia ant vamzdelio, kuris duoda jai menkiausių iš menkiausių, bet kartu su tuo brangiausių iš brangiausių žmonėms — tą gyvenimą ir jo linksmybes. Ji ne-myli tavęs, bet ir kam jai my-lėti?.. Tu nukankintum gyvenimą to drugelio su begali-nėmis kančiomis, amžinai ver-sdamas klausytis tavo rudens vaitojimų ir mirties balso...

Tu, nukankinta siela, negalėsi ją pamilti, nes taip mylin-tis savo sielą neturi nieko dau-giau mylėti. O ar verta, ar ga-lės pamilti ką kitą?..

Ne, eik, Nal, ir gyvenk vie-nas.

Visi dideli išradimai užgimė chaoso. Ir ar ne vienumo su-kūrė Dievas, didžiausias iš visų dailininkų, puikiausių ir gra-žiausių iš visų poemų — šį pa-saulį!..

Vertė K. Baronas

Tel. Virginia 7-6583

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1-3 ir 7-8
Serėdomis ir nedėliomis uždaryta.
Subatomis nuo 1-3.
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone Republic 7-7868

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidare ofisą
10748 SO. MICHIGAN AVENUE
Tel. Waterfall 8-3060
Prima kasdien nuo 1-4 val. popiet
ir nuo 7-9 val. vak., išskyrant šeštadienį ir sekm. Šešt. pagal susitarim.
Rezidencija: 10838 So. Wabash Ave.
Tel. Commodore 4-1187

Tel. Virginia 7-7038
Rezidencijos telefonas
Beverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Ave.
VALANDOS: nuo 2-4 ir 6-8
Tel.: PULMAN 5-8277

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON ST.
Val.: 1 iki 3 popiet; 6 iki 8 vak.
Telefonas: SEELY 3-7330
Namų tel. BRUNSWICK 8-0597

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8;
Ser., Sub. ir Ned. tik pagal sutartį
Ofiso Telefonas YARDS 7-4787
Namų Tel. PROSPECT 6-1930
Jei neatsišyps viršutiniai telefonai,
Saukite MIDWAY 3-0001

DR. C. Z. VEZEL'IS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas YARDS 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro.
Serėdoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vak.
trečiadienį ir sekmadienį, pagal susitarimą.
Telefonas HEMLOCK 4-7899
Namų Tel. HILTOP 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTERAI

DR. PETER T. BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEMLOCK 4-5849
Rezidencija HEMLOCK 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmadienį, Antradienį, Ketvirtadienį ir
Penktadienį: 1:30-4; 7-9 vakaro
Trečiadienį ir sekmadienį: tik susitarus.

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. YARDS 7-7772

Ofiso tel.: YARDS 7-1166
Rezid. tel. DANUBE 6-1126

DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val.
kasdien. Šeštadienį nuo 1 iki 4 po pietų.
Rezid.: 3247 South Emerald Avenue

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 p. p.
ir 7:30-9 vak. Šeštadienį nuo 2-4 p. p.
Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta
Ofiso Tel.: PROSPECT 6-3838
Rezid. Tel.: VIRGINIA 7-2421

Dr. FERD. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
9 So. Kedzie Ave., 304 kambarys.
Telef.: KEDZIE 3-9000
VAL.: 1-5 kasdien, išsk. šešt. ir
šventadienį. 6-8 pirm., treči. ir penkt.
Butas: 1635 S. 48th Court, Cicero.
OLYMPIC 2-1381.

Emerg. Tel. KEDZIE 5-2868

Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
CHICAGO, ILL.
Tel. LAfayette 3-3210
Val.: pirm., antradienį, ketv. 12-2:30
6-9 vak., penkt. ir šešt. 12-2:30
6234 Archer Road
ARGO, ILL.
Tel. SUMMIT 1580
Val.: pirm., antr., ir ketv. 3-5 v. v.
trečiadienį, penkt. ir šeštadienį 3-8 v. v.

REMKITE TUOS, KURIE
GARSINASI
"NAUJIENOSE"

5-NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — ANTRADIENIS, SAUSIO 8, 1951

DR. EDWARD B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
5452 So. Kedzie Ave.
VALANDOS: 1 iki 4 ir 7 iki 9 kas-
dien, išskyrant treči., šešt. 2 iki 4.
Ofiso Telefonas: GHOVEHILL 6-1321
Rezid. Telefonas: VINCENNES 6-3900

Ofiso ir Namų Tel. RELIANCE 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis Gydytojas)
3925 W. 59th Street
(Prie Pulaski Road)
VALANDOS: 2-4 popiet, 6:30-8:30
vakarais. Trečiadienį pagal sutartį.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso tel.: HEMLOCK 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. tel.: COMMODORE 4-8364
10828 SO. WABASH AVENUE
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. Šešt. tik 2-4 p. p.
Neturi valandų Trečiadienį ir Sekmadienį.

KITATAUCIAI DAKTERAI

Dr. Charles Segal
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ros lubos)
Ofiso Telefonas: YARDS 7-0554
Jei neatliepėte saukite —
Res. Tel.: MIDWAY 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4
val. popiet, ir nuo 7 iki 8:30 v. vak.
Sėkmadienį nuo 10 v. iki 12 dienos

**NUO UZSISENEJUSIŲ, ATVIRŲ
SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ
IR ODOŠ LIGŲ**

Tie, kurie kenčia nuo SENU, AT-
VIRŲ IR SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie
negali ramiai sėdėti ir naktimis
miegoti, nes jų užsienėjusios žaizdos
niešni ir skauda. Kad pašalinti tą
niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų
ir skaudžių žaizdų, uždekitė
LEGULO Ointment. Jo gydymo
ypatybės palengvins jūsų skaudėji-
mą ir galėsime ramiai miegoti nak-
tį. Vartokite jį taipgi nuo skau-
džių nudegimų. Jos taipgi pašalina
niežėjimą ligos, vadinamos PSORIA-
SIS. Taipgi pašalina perstėjimą ligos
vadinamos ATHLETIC FOOT, su-
stabdė džiūvimą odos ir perplyšimą
tarpsčių. Jos yra tinkamos var-
toti nuo džiūstančios ir suskilusios
odos. Jos yra geros gydulos nuo
visų išsiviršusių odos li-
gų. LEGULO Oint-
ment suteiks jums pa-
galbą nuo nuvargimo,
perstamų ir niežėjimų
kojų. Legulo Ointment
yra parduodamas po
75c., \$1.25 ir \$3.50.
Pirkite vaistinėse Chi-
cagoje ir apylinkėse
ir Milwaukee, Wis.,
arba atsiųskite money
orderį:

LEGULO, Department J,
4847 W. 14th St.,
Cicero 30, ILL.

**KALĖDŲ ŠVENČIŲ
IŠPARDAVIMAS
Budriko Sandėlyje**

Namams reikmenys, elektrini-
niai prietaisai, televizija, jewel-
ry, lietuviškos atvirutės, rekor-
dai (plokštelės).

LENGVAIS IŠSIMOKĖJIMAIS
1951 metų kalendorius dykai.
Krautuvė atidara kiekvieną
vakarą iki 9 val. vak. ir sekmadienį
5:30 po pietų Chicago laikui.

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 So. Halsted Street
Tel. CALUMET 5-7237

Žymus radio programos lei-
džiamas Budriko iš WCFL sto-
ties, 1000 kil., kas sekmadienį
5:30 po pietų Chicago laikui.

SOPHIE BARCUS
RADIO VALANDA
IS STOTIES
W. G. E. S.
5000 watts—1390 kil.

Kasdien: Pirmadienį iki Penk-
tadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryte.
Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki
8:00 valandos vakare

Lietuviškos Vakaruškos

Tel. HEMLOCK 4-2413
7121 So. Rockwell Street,
Chicago 29, Illinois

Sketbimai Naujienose
duoda naudą dēto,
kad pačios Naujienos
yra naudingos

**PASKOLOS NAMŲ
PIRKIMUI
PATAISOMS**

Planuokit... Taupykit... Turėkite!
Atidarykite taupymo sąskaitą šiandien.
Mokamas liberalus dividendas
VISOS SĄSKAITOS APDRAUSTOS
IKI \$10,000.00.

Atidarykite taupymo sąskaitą šiandien.
Mokamas liberalus dividendas
VISOS SĄSKAITOS APDRAUSTOS
IKI \$10,000.00.

4559 S. PAULINA ST. CHICAGO 9, ILL.
V. P. PIERZYNSKI, Sec'y Phone: YARDS 7-0145

Continental Savings and Loan Assn.
4559 S. PAULINA ST. CHICAGO 9, ILL.
V. P. PIERZYNSKI, Sec'y Phone: YARDS 7-0145

TO SPIT IN THE FACE OF A GALE

By FRED E. TRUMAN (Vytautas Brazevičius)

We receive sincere letters from our friends who think of us now as sea-hardened salts, able to face any kind of storm without qualms. Sometimes I answer in jocular mood, "As for facing any kind of weather without qualms, we can spit a gale right in the eye, either eye." But we do not delude ourselves about storms, even minor ones, particularly when we are caught in a large and coral-studded atoll.

We have just anchored in Kwajalein lagoon for the night, in the lee of a small palm-covered island. All afternoon we have watched sinister masses of swirling clouds and now, as dusk closes in, they begin to converge upon us. Suddenly a squall whips down and Kuaola swings rapidly to face it. Then the squall starts backing, half around the compass, and our ship pivots around her anchor until the sheltering lee shore now becomes a reef-fringed menace a few hundred yards astern.

A rusting gunboat, like an ill omen, is sitting high and dry on the reef off the end of the island.

The wind increases. It begins to whine and scream in the rigging and short, steep waves build up rapidly. Quickly we pay out more fathoms of anchor chain. Our tiny ship plunges, hurrying her bowsprit in the cuspings seas. Then the rain comes, a driving horizontal fury that we cannot face. There is no visibility. This is not like being out at sea. We

dare not haul anchor and run for fear of the invisible reef dangers all around us.

We start the motor to relieve the strain on our ground tackle. As the wind whip-saws, I keep watching the windsock, dimly visible at our masthead, while spinning the wheel in order to keep the ship from falling broadside to the anchor chain.

Then, as the dark hours crawl by on crippled feet, I find myself singing snatches of an ancient Samogitian folk song, in a tongue that I once knew as a child and which I have since almost forgotten. And subconsciously I realize that I am like a little boy walking alone on a dark night and whistling up his courage. Then, no matter how cucumber-cool I might appear to others, and though I wouldn't admit it to anyone, deep inside of me I know that I am plain scared as hell.

But strangely enough, my fear is not for myself. It has never occurred to any of us to be afraid of what might happen to us personally. So tonight, as on many similar nights, my fear is for our ship alone. Each howling minute is a pounding hammer-blow of worry lest something tear loose, lest we lose our ship.

But one gets used to anything in time, and so the sharp edge of fear gradually dulls until it is completely blunted. From then on it is only a matter of endurance, both for us and for our ship. The storm lasts seven hours and leaves as suddenly as it arrived. Unsettled weather still prevails, but our ship has swung to face the island once more. Gradually the lagoon seas subside to a mere ripple. We cut the motor and, after a topside check-up, retire for the balance of the night.

So, again we have faced a storm like sea-hardened salts. Again we have spit right in the eye of a gale. But frankly, we find that each new encounter with a storm is still just as frightening as the last.

Pirkite tose krautuvėse, kurios garsinasi "NAUJENOSE"

Išvyksta Dr. P. Grigaitis

"Naujienų" redaktorius Dr. P. Grigaitis šiandien popiet išvyksta į New Yorką dalyvauti Balso seime. Grįždamas užsuks į Washingtoną. Čia aplankys Valstybės Departamentą ir kai kuriuos kongreso narius.

Dr. Grigaitis numato grįžti atgal į Chicagoą ateinantį antradienį.

Visiems nepiliečiams žinotina

Visi svetimšaliai, kurie dar nėra tapę Jungtinių Amerikos Valstybių piliečiais, kiekvienais metais iki sausio 10 dienos privalo pranešti savo adresą Teisingumo Departamentui (Department of Justice). Pranešimas turi būti atliktas ant specialaus blanko (Form I-53), kuris gaunamas pašto įstaigose pareikalavus "Alien Registration Form". Be to, kiekvieną kartą, pakeitus gyvenamąją vietą, tuojau reikia pranešti naują adresą minėtai įstaigai, kuriam tikslui blankai taipgi gaunami pašte. Pažymėtina, kad tokius metinius pranešimus ir adresų pakeitimus turi daryti ne tik naujai atvykusieji, bet visi, kurie dar nėra JA Valstybių piliečiais, nežiūrint kiek metų jie čia būtų išgyvenę.

Nuo tokių pranešimų yra laisvi tik tiktai svetimi valstybių diplomatinio ir konsulinio korpuso nariai.

Pažymėtina, kad pusmetiniai pranešimai Tremtinių Komissijai Washingtone (Displaced Persons Commission, Washington, D. C.) privalo būti daromi savo keliu laike dviejų metų nuo atvykimo.

Ta pačia proga Lietuvos Generalinis Konsulatas New Yorke prašo jam pranešti savo adresus visų tų lietuvių, kurie dar iki šiol to nėra padarę. Pranešant reikia nurodyti gimimo datą, vietą, atvykimo datą, laivo vardą ir dabartinį adresą. Tie, kurie jau yra tokį pranešimą anksčiau padarę, prašomi pranešti tik naują adresą, jei yra pakeitę gyvenamąją vietą.

Primenama, kad Lietuvos įstatymai įpareigoja užsienieji gyvenančius Lietuvos piliečių pranešti savo adresus artimiausiam konsulatui. Lietuviai ne Lietuvos piliečiai adresus praneša savo nuožūta.

Lietuvos Generalinis Konsulatas
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Negali surasti "liaudies priešo"

Rusų okupuotoje Lietuvoje balsuotojai gauna po spausdintą lapelį, kuriame yra visi kandidatų vardai. Vienas senyvas žmogus, gavęs iš rusų pastatyto komunisto tokį lapelį, įėjo į balsavimo vietą ir gana ilgai iš jo neišėjo. Politrukas, netekęs kantrybės, užklausė:

—Kas atsitiko, kad taip ilgai balsavai?

—Negalėjau surasti, kuris iš tų žmonių yra "liaudies priešininkas", — atsakė senukas.

—Šiame sąraše nėra nė vieno "liaudies priešo", — paaiškino politrukas. — Čia visi geri lietuviai, progresyvi demokratiai...

—Ne, ne, — aiškina senis. — Vienas "liaudies priešininkas" būtinai turi čia būti. Žiūrėkite, viršuje yra atspausdinta "Neduo-kite nė vieno balso už "liaudies priešininką". Tai reiškia, kad bent vienas liaudies priešininkas yra šiame sąraše, — įtikinėjo senukas politruką.

Dėdė Pasakorius.

\$10 MILIJONŲ KOVAI SU DŽIOVA

Illinojaus valstybės sveikatos departamentas šiais metais reikalauja \$10,632,715 kovai su džiova.

"NAUJENOS" — Lietuvos Visuomenės Kultūros Tvirtovė

IS CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Bushmanas nebegyvas

Pirmadienį rytą savo guolyje iš miego nebesikėlė Linkoln Parko zoologijos sodo beždžionė Bushman, kaip amerikoniškųjų laikraščių reporteriai rašo, "gorila, kuri buvo laimėjusi Chicago ir viso krašto žmonių širdis"... Bushman mirties priežastis — jo senatvė (22 metai) ir širdies smūgis. Jau anksčiau beždžionė nevaldė dešinės rankos ir kojos. Bushmann gimtinė — pietinė Afrika (Prancūzų Kamerūnas). Atgabentas į Chicagoą prieš 20 metų, sumokėjęs \$3500. Svėrė 575 svarus, buvo 6 pėdų 2 c. aukščio, dabar buvo vertinamas \$100,000 - 250,000. Jo padarytas paveikslas bus laikomas Gamtos Istorijos Muziejuje.

Per šventės suvažinėta 16

Per Naujųjų Metų švenčių laikotarpį Illinojaus valstybėje eismo nelaimėse žuvo 16 žmonių. Iš viso per tas 3 švenčių dienas krašte žuvo 281 žmogus. Buvo panašinama daugiau nelaimių.

Pirmąja eismo nelaimės Illinojuje auka krito jaunas jūrys laivyno kareivis R. Wolfe, 21 m. 431 Berkley, Elmhurst, kuris buvo per šventės grįžęs atostogų.

Banditai laukė pinigų skaičiavimo

P. Lentine, 31 m., ir S. Teranova, 30 m., savo tarnavoje, 2539 N. Laramie, pirmadienį emė skaičiuoti, kiek jie per savaitę turėję pajamų. Kai priškaitė \$750, vienas "kostomeris" pareiškė: "Aš juos pašiunsiu", ir atkišo revolverį. Pirmojo reikalavimą su revolveriu "parėmė" ir antras "kostomeris". Pagrobę pinigų, "kostomeriai" pabėgo.

Renkasi įstatymų leidėjai

Pirmadienį Springfielde pradėjo rinktis Illinojaus valstybės įstatymų leidėjai, 67 generalinėms asamblėjos nariai. 6 mėnesių posėdžiuose jiems teks svarstyti Illinojaus valstybės įstatymų ir gubernatoriaus Stevensono pasiūlymus.

Kongresą sudaro 84 respublikonai ir 69 demokratai.

Svarsto valstybinės parodos reikalus

Sudaryta tam tikra studijų komisija, kuri turi paruošti pasiūlymą, kaip reikia rengti valstybinę Illinojaus parodą, kad ji neatneštų nuostolių. Per penkerius pastaruosius metus ji davė \$2,406,372 nuostolių.

Komisija siūlo perorganizuoti parodos tvarkymą, kad ji pati iš savo pajamų galėtų išsilaikyti. Be kitko, siūloma imti 50 c. per dieną už įėjimą iš kiekvieno vyresnio kaip 10 metų parodos lankytojo.

Baisisi komunistų puolimu

Seržantas Cagney, čekietis, iš 6900 Lakewood Ave., sausio 1 d. Korėjoje laikraščio korespondentui pareiškė, jog dabartinis komunistų puolimas čia buvęs baisiausias, kokį jis tik pergyvenęs šiame Korėjos kare.

Seržantas Cagney tarnauja Korėjos militarinėje patarėjų grupėje.

Didelės investigacijos

Po antrojo pasaulinio karo Chicago srityje į naujų įmonių steigimą įdėta beveik 10 bilijonų dolerių. Tai yra labai didelė suma, atsižvelgiant, kad karo metais 1940-45 teinvestuota tik \$1,277,795,000.

Atominė bomba per televiziją

Federalinės, valstybinės ir savivaldybės įstaigos yra pasiryžusios supažindinti platesnį visuomenę su įvairiais klausimais, susijusiais su atominio karo pavojumi. Tuo tikslu per televiziją ir WGN trečiadieniais bus perduodami susiję su tuo dalyku pasikalbėjimai ir paaiškinimai. Programa prasidės šią savaitę 10:45 v. vak.

Šioje programoje bus iškelti, be kitų, ir šie klausimai: atominis Chicago bombardavimas, Chicago orinės gynybos kontrolės centras, kaip čikagiečio šeima turi pasiruošti atominiam puolimui, apsaugojimo priemonės gatvėse atominės atakos metu, apsaugojimas nuo radioaktyviųjų spindulių ir kt.

Gyva statyba

Sakoma, kad 1950 metais Chicago srityje daugiausia užsiamta statyti namų, negu bet kada nuo 1920 metų.

6 apskričių srityje buvo pradėta statyti 43,000 gyvenamųjų vienetų. Tai yra 56% negu 1949 m. Pigiosios statybos gyvenamųjų trobesių jų tarpe būta tik 500. Numatyti pigieji 1400 gyvenamųjų vienetų Cottage srity miesto tarybos patvirtinti, bet jų statyba vargu ar šiais metais beprasidės.

Pridėjo autobusų

Kovai su vad. pigiaisiais taksi pietinėje miesto dalyje įvestas autobusų susisiekimas South Park Way nuo 31 iki 66 gatvės. Autobusai priklauso Chicago Motor Coach Co. Siūloma toki autobusų susisiekimą įvesti ir Indiana Ave. nuo 30 iki 60 gatvės. Papildomai padidinta autobusų tarnyba S. Park way nuo 58 iki 101.

Teisėjas agituoja prieš vyriausybę

Buv. savivaldybės teismo teisėjas Lyle išsiuntinėjo 3 kongresinio distrikto tėvams laiškus, kuriuose ragina nesutikti su Trumano - Achesono planu siųsti kareivius į "indeferentinę Europą" ir reikalauti Trumaną laikyti Hooverio plano teginti Vakarų pusrutulį. Laiškai buvo pasiųsti kiekvieniems tėvams, kurie turi mobilizuojamojo amžiaus sūnų.

Daliniai saulės užtemimai

Northwestern universiteto astronomijos profesorius Strand pareiškė, jog 1951 m. krašte bus matomi du daliniai saulės užtemimai.

Vienas bus kovo 7 d. Chicagoje jis truks 25 min., prasidės 4:18 v. popiet. Tik 7% saulės

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED—MALE
Reikia Darbininkų

HELP WANTED—MALE
Darbininkų Reikia

SWITCHMEN

\$1.53 Į VALANDĄ

DIREKTI TUOJAU
NUOLATINIS DARBAS
ATOSTOGOS IR PENSIJA

Kreiptis į Dept. N.

1900 N. Central Avenue
CHICAGO

C. M. ST. PAUL & PACIFIC R. R.

YARD BRAKEMEN
PENNSYLVANIA R. R.
323 West Polk St.
Room 213.
Klauskite MR. GRIFFIN.

VYRŲ REIKIA
Tiktai patyrusių!

Langus plauti. Viduje darbas.
Nuolatinis darbas
40 valandų, 5 dienų savaitę
Daugelis naudų darbininkams.
Kreiptis reikia į
Employment Office—9 aukštas

THE FAIR
STATE IR ADAMS STS.

HELP WANTED—MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

VYRŲ ARBA MOTERŲ
SIUVAMŲ MASINŲ
OPERATORIŲ, RANKOMIS
SIUVĖJŲ, PROSYTOJŲ.

BENDRAM DIRBTUVĖS
DARBUI DARBININKŲ

Buvusieji tremtiniai, kurie domisi šiais darbais, turėtų kreiptis.
Neprityrusius galime išlavinti.
Aukštas akordinio darbo atlyginimas

HART SCHAFFNER & MARX
728 W. Jackson Blvd.

REIKIA patyrusių pardavėjų ir pardavėjos. Pageidaujama lietuviškai arba lenkiškai kalbančių. Burden Shoe Store. 3434 S. Halsted St. Kampas 34th Place.

HELP WANTED—FEMALE
Reikia Darbininkių

BOOKKEEPER AND TYPIST

For general office work.
Small office. Good pay.

MALKOV LUMBER CO.
1201 So. Campbell Ave.

Čia tebus užtemė.
Antrasis bus rugsėjo 1 d. Chicagoje užtemis 71% saulės paviršiaus tarp 5:16 - 6:05 v. ryto.

SKAITYKITE IR KITUS
RAGINKITE
SKAITYTI
"NAUJENAS"

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

TEISINGAS PATARNAVIMAS
Kurie norite pirkti, parduoti arba išsimainyti namą arba bilę kokią kitą nuosavybę, patartina kreiptis pas Kazi Urniką.

NOTARY PUBLIC: tvirtina visokius dokumentus. Padaro viską atargiai, teisingai ir pelningai. Charles Urnich, 2500 W. 63rd St., Chicago 29, Ill. Telefonas PRospect 6-6025.

FURNISHED ROOMS — TO RENT
Gyvenimui Kambariai

RENDON kambarys. Roselando apylinkėje. Blaiviam vyruvi arba moteriai. Galima vartoti virtuvę. Dėl informacijų šaukite PULLMAN 5-2962.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

BIZNIO PROGA
Saliūno partneris tuojau parduoda savo biznio pusę. Metinių pajamų \$10,000. Tuojau galima įeiti į biznį. J. Kutra Realty, 1757 West 51st St., PRospect 6-7238.

MISCELLANEOUS
Įvairūs

LAUŽAS (JUNK)
MOKAM AUŠKIAUSIA KAINA už laužą, popierių, geležį, skudurus ir plumbingo daiktus. Greitam patarnavimui šaukite KEDZIE 3-4484. Dženitorialiai prašomi pašaukti. Mes taisome visokias SIUVAMAS MASINAS

Visas darbas garantuotas. Mes taip pat išnuomojame mašinas. Duokite mums perdurti koją minamas mašinas ir elektrines. Nemokamas apskaičiavimas. Turime puikų pasirinkimą vartotų SINGER mašinų.

SINGER SEWING MACHINE
COMPANY
4222½ Archer Avenue
Tel.: FRontier 4-6847.

Virginia 7-9493. Moterys trečiadienį.
PAULINA RUSSIAN-TURKISH
BATHS

Electric treatments, Overland Vapor Bath Cabinet, Ultra Violet-Sunshine and Infra Light Radiations. Swedish Massage and Movements—Electric. Bath and Room \$3.00.
C. Lathovich and Son, Props.
1657 W. 45th St. kamp. S. Paulina.
CHICAGO, ILL.

BUILDING CONTRACTORS
Namų Statytojai—Taisytojai

JOHN G. MEZLAISKIS
GENERALINIS KONTRAKTORIUS IR NAMŲ STATYTOJAS
Statom namus ant savo lotų arba ant jūsų lotų. Perkam lotus. Reikale kreipkitės, gausite teisingą patarnavimą už prieinamą kainą.
6649 SO. MOZART STREET
Tel. GRovehill 6-6588

BUILDING MATERIAL
Statybai medžiaga.

SPECIALIAI NAUJŲ IR VARTOTŲ LENTŲ

Vartotos grindimis kietos lentos, 2½c. už lineal pėdą.
Vartotos 1x4 porčiam lentos, 2c. už lineal pėdą.
Vartotos 1x6 D & M, 3c. už lin. pėdą.
Vartotos 2x4 8' ir ilgesnės, 6c. lin. p.
Vartotos 2x6, 7c. už lineal pėdą.
Vartotos 2x8, 9c. už lineal pėdą.
Vartotos 2-12, 12c. už lineal pėdą.
Naujos 1x6 yp. D & M, 6¼c. lin. pėdą.
Naujos "T" šiurkščios lentos, \$100 už 1,000 pėdų.
Insuliacijai brick siding, "substandard", tik \$3.95 už kvėd.
Sveikinos stogams rōlės, "subs." \$1.99
Vartotos laivatorės, nuo \$4.95 viena.
Vartotos madrynės, nuo \$6.95 viena.
Vartotos closebowls, nuo \$4.95 v.
Apskačiavimai maloniai suteikiami. Garauz statome ir pertaisome.

Southwestern
LUMBER CO.

7444 So. Western Ave.
Telef. GRovehill 6-5656

Atidara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 8 valandos.
Sekmadienį nuo 10 iki 2 val.

"NAUJENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONES: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI, JIE ŽINO, KAD NAUJENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RASTUS.

Korėjos civiliai gyventojai, norintieji bėgti iš Hunnamo kartu su Jungtinių Tautų ginkluotomis jėgomis.